Regd. No. H. 18. | విడిప్రతి 30 పైసలు | శుక్రవారం 22-12-72

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

సంపుటి 44 | సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి | సంచిక 51

నెల్లూరు ఐరన్
సిండికేటు
సంతపేట – నెల్లూరు

మావద్ద ఇనుములు అన్నిరకములు హోల్ సేలు వెలకు లభించును. మద్రాసు విజయవాడ పోనుఅవసరంలేదు.

22-12-72 శుక్రవారంనుండి
నెల్లూరు శ్రీలీలామహల్ లో
ఉదయం ఆటతో ప్రారంభం
23, 24, 25 తేదీలలో ఉదయం ఆటలుకలవు

G. P. Sippy's
Seeta Aur Geeta
సీతా ఔర్ గీతా (హిందీ)

ధర్మేంద్ర, హేమమాలిని, సంజీవకుమార్ నటించిన కలర్ చిత్రం.

విజయవాడ మహత్యం– బ్రహ్మానందరెడ్డి అదృశ్య హస్తం!

(మా హైదరాబాదు విలేఖరి)

మహోత్కోలాహలంగా విజయవాడ కాంగ్రెసు శాసనసభ్యుల సమావేశం ముగిసింది. విజయవాడలో జరగవల్సింది ఏదో అదే జరిగింది. ఒక్క అరగంట ముందు వరకు సమైక్య రాష్ట్ర పరిధిలోనే సమస్యలు పరిష్కరించుకోవాలనుకుంటున్న ఉపముఖ్యమంత్రి శ్రీ బి.వి. సుబ్బారెడ్డి గారి నాయకత్వాన్నే ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడాలనే తీర్మానం సభతోపాటు తనూ అంగీకరించాల్సివచ్చింది. విజయవాడ మహాత్మ్యం అది!

ఈ సభను విజయవాడలోనే పెట్టాలనే సూచనచేసి, ఆ వ్యూహం ఏర్పాట్లు తన భుజస్కంధాలపై వేసుకున్న వీర కాకాని వెనకగల ప్రోద్బలశక్తులు అంత బలవత్తరమైనవి. ప్రధానమంత్రి ఇందిరాగాంధి తన పార్లమెంటు సమావేశం విజయవాడలో పెట్టినట్టయితేకూడా అలాగే జరగుతుంది. రేపు ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత విజయవాడే ముఖ్యపట్టణంగా ఏర్పడినా ప్రభుత్వంపై యీ ఒత్తిడిలే తప్పవు

అందుకనే ఆంధ్ర ప్రజాభివికాన్ని, వారి ఉద్రేక ఉద్వేగాలను పరాకాష్ఠ చెందించిన ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశం కర్నూలు ఆంధ్ర రాజధాని కావాలని 20 ఏళ్ళ క్రిందనే నిర్ణయి దాను–డెల్టాజిల్లాల ప్రభావం నుండి దూరంగా వుండాలని. ఈ పెద్దల త్యాగాల ఫలితంగా మళ్ళీ ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడితే రాజధాని రగడ తప్పనట్టేవుంది. ఇంకా కాలంరాలేదు. ఏమికల్పినా నెల్లూరీయులకు ఏమీ దక్కేట్టు లేదుకూడా!

ఇంతకూ ఆంధ్రులు మన ముల్కీ సమస్యను, ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రం సమస్య ప్రధాని ఇందిరాగాంధి శక్తిసామర్థ్యాల పరీక్షకు పెట్టారు. మాది కూడా బంగ్లాదేశ్ సమస్యే అన్నాడు ఒక వీరుడు ఆవేశంలో–ఒకనాడు తెలంగాణాలోకూడా ఇటువంటి కేకలే ప్రతిధ్వనించాయి. అనాడు డాక్టరు చెన్నారెడ్డిని ముజీబ్ కు – తిక్కాఖానుకు కాదు – పోల్చి తెలంగాణావాదులు మురిసిపోయారు. మరి ఆంధ్రముజీబ్ ఎవరో తేలాలి ఇహంతా వి.వి.గి, కాకానికి యీ ఖ్యాతి దక్కుతుందేమోచూడాలి. ఏమైనా ప్రధాని యీకొత్త బంగ్లాదేశ్ సమస్యను ఏ విధంగా పరిష్కరిస్తుందో వేచిచూడాల్సిందే. క్షణ క్షణము మారుతున్న రాజకీయాలు అపరాంధ్ర చిత్రములను మరిపిస్తున్నాయి.

ఎందుకంటే అక్టోబరులో ముల్కీ సమస్యగా ప్రారంభమయిన ఆందోళన రాజధానిలో ఆంధ్రుల సమానహక్కులుగా మారింది ముల్కీ నిబంధనలు వెంటనే అంతంకావాలన్నారు. కనీసం 74తో రక్షణలు అంతంకావాలనే వాదించారు. ఆఖరుకు ముల్కీనిబంధనల గడువు నిర్ణయించేవరకు మాకూ ఒక ప్రాంతీయసంఘం కావాలన్నారు; వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు అభివృద్ధి సహాయం కావాలన్నారు; ప్రధాని పంచశీల ముందునుంచేగాని జరిగిపోయిన దానికి అమలుచేయకూడదన్నారు. ఇది మంత్రిమండలి ప్రధాని పథకానికి ఆమోదం తెలియచేసిన నాటి పరిస్థితి.

తర్వాత డిసెంబరు 1న శాసన సభాసభ్యుల సమావేశం నాటికి ఉపముఖ్యమంత్రి ప్రధానిపథకం వున్న పరిస్థితుల్లో చాలా ఉత్కృష్టం అయింది అన్నారు. కాని అనాటికే ఆంధ్ర తెలంగాణా మంత్రులు ఎదమొగం, పెడమొగం అయ్యారు. ఢిల్లీలో మంతనాలతో ఈ వైఖరి ప్రారంభమైంది ఏ కాబేలుమట్టుకు ఆ కాబేలు తన గుల్ల క్రింద కూర్చున్నట్టు అయింది.

కాంగ్రెసు శాసనసభ్యుల పార్టీ సమావేశం వాయిదా వేయాలన్నారు సుబ్బారెడ్డి గారు; ముందు మీటింగు వేయడం జరిగి అంగీకారంతోనే జరిగింది తర్వాత సభలో ఏవో విషయాలు విస్పష్టం చేయాలన్నారు. ఇంకొక వారంరోజుల్లో చెప్పకుండా చెయ్యకుండా ఢిల్లీవెళ్లి రాజీనామాలు ఇచ్చివచ్చారు. తర్వాత – అన్నీ తెలిసిన – వ్యాపారిపార్టీకు సేకరణకు బయల్దేరి వెళ్లారు మంత్రివర్యులుగానే, కృష్ణతిక్కణా

—తరువాయి 6 వ పేజీలో

బిల్లు ఆమోదం

ముల్కీబిల్లును పార్లమెంటు 21 తేదీ ఆమోదించింది. రాష్ట్ర విభజన అనవసరం అన్నది ప్రభుత్వం. 1977, 1980 తర్వాత పొడిగింపు వుండబోదని స్పష్టంగా చెప్పింది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ఒకటికాని, రెండుగాని ప్రాంతీయ సంఘాలను పెట్టుకోడం తనకు అభ్యంతరం లేదనిచెప్పి, ఆర్థికంగా కేంద్రంకూడా సహాయపడగలదని వాగ్దానంచేసింది. హైదరాబాదు నగరంలో ఆంధ్రుల చదువు, ఉద్యోగావసరాలను తీర్చగలమని కూడా హామీయిచ్చింది

మీ అవసరములకు కావలసిన అన్నిరకముల ఇనుపసమ్ములు, పట్టాలు, ఏంగ్లర్లు, చానల్సు, ప్లేట్లు, రేకులు, వైరు మొదలగునవి సరసమైన హోల్ సేల్ ధరలకు మావద్ద లభించును.

రాశీ స్టీల్స్

హోల్ సేల్ అయిరన్ మర్చంట్సు,

10/250, సంతపేట — నెల్లూరు.

ఫోన్: 286 పి. పి.

అన్నిరకములు తూకమువేసి విక్రయించబడును.

"BUY BETTER STEEL AT RASI STEELS"

విక్రయమునకు

నెల్లూరు బాలాజీనగరు గోపాలపురములో ఇ.టి నెం. 20-49 (ప్లాటు నెం 15) 40 అంకణములు (72×40) 2880 చదరపు అడుగులు. ఇల్లుకొనవలెనని కావలసినవారు ఈ క్రింది చిరునామాకు మీ ధరలతో సంప్రదించవలయును.

NAMA
RADHAKRISHNA CHETTY
29-B, N. S. C. Bose Road,
MADRAS-1.

కావలెను

నెల్లూరుజిల్లా నిమ్మపండ్ల
ఉత్పత్తి, రవాణాసంస్థ,
గూడూరు.

పై సంస్థకు యీ క్రింది అర్హతలుగల ఒక గుమాస్తా, ఒక అటెండరు వెంటనే కావలయును. దరఖాస్తులు 10-1-73 తేదిలోగా పైసంస్థ అధ్యక్షునికి చేరవలెను.

(1) గుమాస్తా: డిగ్రీ పొందియుండి, ప్రైవేటు వర్తక వ్యాపార లావాదేవీలలో పరిచయముండవలెను. వ్యక్తిగత జామీను, నగదు ధరావతు రూ. 600 లు అవసరము. జీతము: రూ. 150 10/1 200 లు.

(2) అటెండరు: 8-వ తరగతి ప్యాసైయుండవలెను జీతము: రూ. 50 5/1 75 లు వ్యక్తిగతజామీను అవసరము

ప్రకటన

ఇందువల్ల యావన్మందికి తెలియచేయడమేమనగా: నెల్లూరు టౌను మూలపేట సంస్కృత పాఠశాలకు దక్షిణపుతట్టు వుండే ఖాళీస్థలము అందులోవుండే బిల్డింగు కొటాకు సంబంధించిన యిల్లును, యింకా యితర కాపురంచేయు యిండ్లున్నూ బారా షహీద్ దర్గాకు సంబంధించిన పూంతోట సర్వే నెం 413/2 విస్తీర్ణం యు 1-03 టు భూమి ముస్లింల మతమునకు సంబంధించిన వక్ఫ్‌బోర్డు ఆస్తియైయున్నది. సదరు ఆస్థిని గురించి నెల్లూరుసబ్‌జడ్జి కోర్టులో మేము దావాలు దాఖలుచేసియున్నాము. కనుక సదరుస్థలమును ఎవరుగాని విక్రయములుగాని, తనఖాలుగాని, అగ్రిమెంట్లుగాని చేసుకొనగూడదు. అట్లుచేసుకొన్న యెడల వక్ఫ్‌బోర్డువారిని బద్ధగించజాలదని ఇందుమూలముగా తెలియపరచడమైనది.

ఎస్. అబ్దుల్లాఖాన్,
ప్రెసిడెంటు,
జిల్లా వక్ఫ్ కమిటి, నెల్లూరు.

కోవూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

B. P. 55 of 72 O. S. 103 of 70

దొడ్ల మద్దుకృష్ణారెడ్డి —పిటీషనరు (డి. హో.)

కోనేటి వెంకయ్య —రెస్పాండెంటు (జె. డి.)

ఈ నెంబరు డిక్రీకొరకు రాబట్టుకొనుటకుగాను యీ క్రింది షెడ్యూలుదాఖలా ఆస్తిని 8-1-73 తేదిన పగలు 10 గం॥లనుండి 5 గం॥లలోపల పై కోర్టులో యేలం వేయబడును.

షెడ్యూలు: నెల్లూరు రిజిస్ట్రేషను డిస్ట్రిక్టు యిలాకా బుచ్చిరెడ్డిపాలెం సబ్ రిజిస్ట్రేషనులో చేరిన పవ్వేరుగ్రామములో రెస్పాండెంటుకు హక్కు అనుభవముగల స్థిరాస్తివివరం:

పట్టా నెం. 607, సర్వే నెం. 600, విస్తీర్ణం యు 1-33 టు లేక 0.538 హె., అనలవ విస్తీర్ణం యు 1-33 టు లేక 0.538 హె., తరగతి: మాగాణి

పిటీషనరు కిమ్మత్తు: రూ 3000 లు, అమీనా కిమ్మత్తు: రూ 10640 లు.

—కె. శివకోటారెడ్డి,
పిటీషనరు అడ్వకేటు.

★ జనార్థరైతు ★

శ్రీ పరీధావి మార్గశిర బహుళ విదియ శుక్రవారం 22-12-1972

పరిణామాలు

ముల్కీ వ్యతిరేకాందోళనలో ఈ వారంలో పెక్కు పరిణామాలున్నాయి. ఉద్యమం ప్రత్యేక రాష్ట్ర వాదంగా మారింది; తొమ్మిదిమంది మంత్రులు రాష్ట్ర విభజన నినదాన్ని చేపట్టారు, ముఖ్యమంత్రికి రాజీనామా పత్రాలు సమర్పించి కూర్చున్నారు; పార్లమెంటులో ముల్కీ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడింది; ఆంధ్ర, తెలంగాణా సభ్యులు బిల్లు ప్రవేశ సమయంలో పార్లమెంటుకు హాజరుకాకుండా ముఖం తప్పించారు; ఎన్ జి ఓ సంఘ నాయకుడు శ్రీ బి. వి. రామకృష్ణరావు వుద్యోగంనుండి బర్తరఫ్ గావింపబడినాడు- ఇవీ ఈ వారంలో కొత్త పరిణామాలు. ఇందులో ప్రతిదీ ఒక గడ్డు సమస్యే!

ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజాభిప్రాయాలే ప్రజాప్రతినిధి అభిప్రాయాలు అయి తీరవలెనా? లేక ప్రజాప్రతినిధి స్వీయాభిప్రాయాలకు, సొంత విశ్వాసాలకు అవకాశం వున్నదా? స్వీయాభిప్రాయాలు ప్రజాభిప్రాయాన్నుండి విభేదించినపుడు, ప్రజా ప్రతినిధి ఏమిచేయాలి? ప్రజాభిప్రాయానికి స్వీయ విశ్వాసాలు దాసోహమనడమే మార్గమా? ప్రజలంటే ఎవరు? విజయవాడ సమావేశంలో రాజీనామా ఇచ్చిన తొమ్మిదిమంది మంత్రుల వైఖరిని గమనించినప్పుడు ఈ ధర్మ సందేహాలు కలుగకమానవు. రాష్ట్రమంతా పర్యటించివచ్చి, సమావేశ భవనంలో ప్రవేశించేంతవరకు సమైక్య రాష్ట్రధోరణిలో వుండిన మంత్రులు, ప్రత్యేకరాష్ట్ర వాదులుగా బయటపడ్డారు. ప్రజల ఒత్తిడికి తామీవిధంగా మారక తప్పలేదన్నారు. రాష్ట్రంలో ప్రతిజిల్లా తిరిగివచ్చిన మంత్రులు వీరు; సమైక్యరాష్ట్ర ప్రబోధాన్ని చేసివచ్చినవారు వీరు. అక్కడంతా వీరు తమ అభిప్రాయాన్ని, విశ్వాసాన్ని మార్చుకోవలసిన అవసరం కలుగలేదు. అటువంటి మంత్రులు విజయవాడలో మారిపోక తప్పలేదంటే ఏమనుకోవాలి? ప్రజాస్వామ్యంలో ఈ ధోరణి ఆరోగ్యకరమైనదా? క్షేమకరమైనదా? ప్రాజ్ఞులు తేల్చవలసిన సున్నితమైన సమస్యలివి.

మంత్రుల రాజీనామాలు అమోదింపబడినా పడకపోయినా, వారుమాత్రం మంత్రులుగా వ్యవహరించడంలేదు. ఇప్పుడు అమోదించకపోవడం విజ్ఞతవుతుంది, నిస్సంశయంగా! కాని, ఆ మంత్రుల నడక, వైఖరులు చూచినప్పుడు, వారి రాజీనామాలు అమోదించకపోవడం మంత్రివర్గ ప్రతిష్ఠకేకాదు, పార్లమెంటరీ పద్ధతి ప్రతిష్ఠకుకూడా భంగకరమనే విషయం విస్మరించలేము. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రి వీరి రాజీనామాలను అమోదించినా ఆక్షేపణీయంకాదు. కాని వారి స్థానాలను భర్తీ చేయడం మాత్రం ప్రమాదకరమైన పొరపాటే అవుతుంది. తెలంగాణా వుద్యమ సమయంలో రాజీనామా స్థానాలు భర్తీ చేయబడివుండవచ్చు; కాని అప్పటి పరిస్థితివేరు, ఇప్పటి పరిస్థితివేరు. ఎన్. జి. ఓ. నాయకుణ్ణి బర్తరఫ్ చేయడమే తొందరపాటు, అనాలోచితం అనిపిస్తుంది. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రి రెండో తప్పిదమైనా చేయకుండా వుండాలి. అట్లనే, తొమ్మిదిమంది స్థానాల్లో కొత్తవారు చేరడమూ తగదు. ఒక ప్రజాసమస్యకోసం వైదొలగిన మంత్రుల స్థానాల్లో, వెంటనే ఇంకొకరు ప్రవేశించడాన్ని విద్రోహంక్రింద పరిగణించి తీరతారు ఇప్పుడు ఖాళీస్థానాలు భర్తీ చేయబడడం, ఆస్థానాల్లో ఇంకొకరు ప్రవేశించడం మంటమీద పెట్రోలు పోసినట్లే కాగలదు. దేనికైనా ప్రశాంత పరిస్థితులు అవసరం.

ముల్కీ బిల్లుకు రాజ్యాంగ సంబంధమైన ఆక్షేపణలొచ్చాయి. దానికి ఇరుప్రాంతాల్లో తీవ్రమైన వ్యతిరేకత వుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ్యులుకూడా దాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నారు. అటువంటప్పుడు ఒక సామరస్య వాతావరణం ఏర్పడే వరకు ఆ బిల్లును వాయిదావేస్తే మునిగిపోయేదేముంది? రాష్ట్రంలోని పరిస్థితులు ప్రధానికి అవగాహనకు వచ్చినట్లులేదు; లేకుంటే ఆమె ఈ విధంగా అంత నమ్మకంగా వ్యవహరించేదికాదు. ఇప్పటికే రాష్ట్రంలో ప్రజాజీవితం స్తంభించిపోయింది. ప్రతి పరిణామం పరిష్కారాన్ని విషమం చేస్తున్నది; రాష్ట్ర భవిష్యత్తును అంధకారం చేస్తున్నది. పరిస్థితుల ఈ తీవ్రతను ఆమె గ్రహించగలగాలి; సమాధానపూర్వకమైన పరిష్కారానికి స్వయంగా పూనుకోవాలి!

— —

మాటకచేరి

★ గోపి ★

ఆంధ్రకేసరి విగ్రహ శంకుస్థాపనకు ఏగతిపట్టింది?-ఇది ఆంధ్రులకే సరి!

సరిగ్గా నాలుగంటే నాలుగే నెలక్రితం మన మద్రాసు బస్టాండు ఎదురుగ్గా ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశం పంతులు శత జయంత్యుత్సవాలను పురస్కరించుకొని ఆ మహానుభావుని విగ్రహం ప్రతిష్ఠించడానికి గాను ఒక రాయి పాతబడింది సదరు శంకుస్థాపన మహోత్సవం సాక్షాత్తూ మన విద్యామంత్రివరేణ్యులు భాట్టం శ్రీరామమూర్తి అమృతహస్తాల మీదుగా జరిగిన సంగతి, జిల్లా కలెక్టరు, జి. ప. అధ్యక్షుడు, నెల్లూరు శాసనసభ్యుడు వగైరా ప్రముఖ జనగణం బుద్ధునవుండి దిగ్విజయంగా జరిపించిన విషయమూ మనకింకా గుర్తుంది. విగ్రహప్రతిష్ఠాపనకు ఒక కమిటీకూడా ఏర్పడి కాస్త హడావుడి చేసిన సంగతి మన మింకా మరచిపోలేదు.

శంకుస్థాపనలవలనే దండగమారి దగుల్బాజీ ఆచారాలు ఈ దేశంలో కట్టలేని ప్రాజెక్టులకు, పెట్టలేని ఫ్యాక్టరీలకు, లేవలేని స్కూలు బిల్డింగులకు, యింకా వెనుకబడిన ముందుబడిన, వెనకాముందూ పడిన తరగతులవారి కాలనీలకే పరిమితాలని అనుకొంటుండేవాళ్ళం. కాకపోతే మంత్రిగారు హైదరాబాదునుండి అటువిసుగ్గా ఎప్పుడైనా ఆంధ్రదేశంమీదికి దండ (గ) యాత్ర చేసినప్పుడు, సదరు యాత్రను పూండయాత్ర చేయడానికిగాను లోకల్ నాయకమహాజనులు అడపాదడపా ఇట్లాంటి కళ్యాకప్పులా పుట్టింది పూజిస్తుంటారని అభిప్రాయపడేవాళ్ళం. అంతేకాని విగ్రహాలక్కూడా శంకుస్థాపన రాళ్ళువేసే ఆచారంవుందని, ఆ శంకుస్థాపన రాళ్ళు కాలప్రవాహంలోకలిసి సమాధిరాళ్ళుగా మారిపోయ్యేప్రమాదం పొంచివుందని మనకు గత ఆగస్టు 28 దాకా తెలీదు. ఆరోజున స్వయంగా మంత్రిగారే- అందులోనూ విద్యామంత్రిగారే- యీ బృహత్కార్యాన్ని జరిపించిపోయారు గనుక, 'ఓహో! దేశంమీద ఇక ఇట్లాంటి మనకార్యాలు జరిగినా ఆశ్చర్యపడ నవసరం లేదన్నమాట!' అని మనమప్పుడు తెలుసుకొన్నాం.

—తరువాత 7 వ పేజీలో

సర్దుకొని కలసివుందాం - స్నేహంగా విడిపోదాం

ఎంతో కష్టపడి, ఎన్నో త్యాగాలుచేసి ఆంధ్రరాష్ట్రం సాధించుకొన్నాం. నేడు ఆ పూర్వులు కొన్ని బద్దలకొట్టాలని పూనుకొంటున్నాం! తెలంగాణావారు విడిపోతామన్నప్పుడు మన కవులు, మేధావులు, లాయర్లు, డాక్టర్లు వేర్పాటు ధోరణిని వేనోళ్ళ గర్హించారు. రాష్ట్ర సమైక్యతకోసం ఒక ముఖ్యమంత్రి పదవీత్యాగం చేయాల్సివచ్చిందికూడా! ఇలాంటిదిప్పుడు ఆంధ్ర తెలంగాణా నాయకులు సంకుచిత తత్వంతో రాష్ట్రాన్ని ముక్కచెక్కలు చేయడానికి నడుము బిగించారు. స్వార్థప్రయోజనమేకాని సామాన్య జనం వారి దృష్టిలో లేరు. తెలంగాణాలో కాని, సర్కారు రాయలసీమల్లో కాని పేదప్రజల జీవితాలు అధోగతి పాలవుతూనేవున్నాయి వారి దుర్భర జీవితాలను బాగుపర్చడానికి ఉద్యమించవలసిన నాయకులు, మేధావులు తమ కర్తవ్యాన్ని విస్మరించి వేర్పాటు ఉద్యమంలో తలమునకలౌతున్నారు.

రాష్ట్రవిచ్ఛిత్తిని నివారించి, ప్రధాని పంచసూత్ర ప్రణాళికలో సముచితమైన మార్పులు తీసుకరావడం అవసరం ముల్కీనిబంధనలు జంటనగరాలకు 1974 వరకు, యితర తెలంగాణా ప్రాంతానికి 1977 వరకు అమలుచేసేట్టు కాలనిర్ణయం చేసి; సివిల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్లు, జూనియరు ఇంజనీర్లకు ఈ నిబంధనలు అన్వయించకుండాచేసి; యిరుపక్షాలను సంతృప్తిపరచి రాష్ట్రసమైక్యతను కాపాడాలి.

నెల్లూరు —బి. వి. ఎన్. కె. మూర్తి

▲

జనవాణి

ముల్కీకి వ్యతిరేకంగా మన బంద్‌లు, నిరాహారదీక్షలు, సమ్మెలు చేస్తున్నాం; ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు, బస్సులు, రైళ్ళు ధ్వంసంచేస్తున్నాం. కానీ ప్రయోజన మేమిటి? ప్రభుత్వానికి దీనివల్ల నష్టమున్నా లేదు. పైగా పోలీసు కాల్పుల్లో అమాయకుల ప్రాణాలు బలిగొంటుంది. ఆఫీసులు, రైళ్ళు ధ్వంసంచేయడంవల్ల నష్టపోయేది మనమే! ప్రత్యేకరాష్ట్రం కోర్తున్న మనమే మన ఆఫీసులను కాల్చుకుంటే నష్టం ఎవరికి? ఉద్రేకాల్లో పనులెరగవు. తీరిగి వాతపెట్టాలన్నట్టు శాంతియుతంగానే మన వుద్యమాన్ని జయప్రదం చేసుకోవాలి.

అందుకొక మార్గం- దీమూనెత్తురూ వున్న ప్రతి ఆంధ్ర ప్రజాప్రతినిధి- పార్లమెంటు సభ్యునినుండి మునిసిపల్ కౌన్సిలర్దాకా- యదేచ్ఛగా వెంటనే తమతమ పదవులకు రాజీనామాలివ్వాలి. రాజీనామాలిచ్చిన తక్షణం మనసమస్య పరిష్కారం కాగలదు. మనకు ఏ సంబంధమూలేని తమిళనాడులో ఎందరు ఆంధ్రులు లేరు? అప్రభుత్వం వారిని చిన్నచూపుచూస్తుందా? ఆంధ్ర రాజధానిలో ఆంధ్రేతరులైన మహారాష్ట్రులు, కన్నడిగులు, తమిళులు వున్నారుకదా; వారిని తెలంగాణావారు బహిష్కరిస్తున్నారా? ఆంధ్రులను అష్టకష్టములకు గురిచేసి, అవమానాలపాల్జేస్తున్న తెలంగాణావారినుండి విడివడి ప్రత్యేక రాష్ట్రం నెలకొల్పుకోవడమే అందుకు శ్రేయోదాయకం.

ఇసుకపాళెం - వాకాటి పెంచలరెడ్డి

▲

ఆంధ్రులు బేషరతు ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను కోరడం న్యాయ సమ్మతంకాదు; తెలంగాణా వారు ముల్కీ నిబంధనలు శాశ్వతంగా అమలువర్చాలని మంకుపట్టు పట్టడమూ ధర్మబద్ధమనిపించుకోదు. భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం షెడ్యూలు కులాలు తెగలకు, వెనుకబడిన తరగతులకు ప్రత్యేక రక్షణలున్నాయి. అంతే బేషరతు భారతదేశం మనకు లేదన్నమాటేకదా? ఉదాహరణకు హరిజనులకు బ్రాహ్మణులకు సమాన హక్కులిచ్చినా, అవన్నీ బ్రాహ్మణులకే దక్కడం తథ్యం. అందుకు హరిజనుల వెనుకబడినతనమే కారణం. చాలాకాలం నైజాం దోపిడి పాలన క్రింద నలిగినందువల్ల తెలంగాణా వారు నేటికీ ఆర్థిక పారిశ్రామిక వ్యాపారిక వైజ్ఞానిక సాంస్కృతిక రంగాల్లో ఆంధ్రులకంటే వెనుకబడి వున్నారనేది సత్యదూరంకాదు. ఆ విధంగా తెలంగాణా వారు రక్షణకు అర్హులే. ఐతే అది ఆంధ్రుల ఉనికికే ప్రమాదం తెచ్చేదిగా వుండకూడదు

అష్టసూత్ర, పంచసూత్ర ప్రణాళికలు ప్రధాని వేసిన తప్పటడుగులు. నాటి పెద్ద మనుష్యుల ఒప్పందం నేటి వుద్యమానికి నాంది ప్రస్తావన. వేర్పాటువాదులైన ప్రతిపక్షాలవైఖరి ఇల్లుకాల్తుంటే చుట్ట నిప్పడిగినట్టుంది. కాంగ్రెస్ మంత్రులు, శాసనసభ్యులకు ఈ సమస్యపై సమగ్రమైన సామాజిక ఆర్థిక అవగాహన లేకపోవడంవల్ల, లక్షలకు లక్షలు ఖర్చుచేసి సంపాదించుకొన్న పదవులను వదలలేక, తికమక పడుతున్నారు. అభివృద్ధి నిరోధకులు సందట్లో సమారాధన చేస్తున్నారు. నిరుద్యోగులు, అసంతృప్తులైన ఉద్యోగులు ప్రజలు ప్రభుత్వ విధానాలను వ్యతిరేకించడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకోవడంవల్ల ఆందోళనను ఉధృతంచేస్తున్నారు లోపభూయిష్టమైన విద్యా విధానంకూడా ఈ వుద్యమంలో ఒక అంతర్భాగంగావుంది.

ఈ సమస్యకు ప్రధాన కారణాలు దరిద్రం, నిరుద్యోగం, అధికధరలు, లంచగొండితనం. ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రం యేర్పడితే ఉద్యోగవసతులు పెరుగుతాయనుకోవడం, దారిద్ర్యం తొలగిపోతుందనుకోవడం, లంచగొండితనం సమసి

—తరువాత 7 వ పేజీలో

సుప్రీంకోర్టుతీర్పు : ఒక పరిశీలన

ముల్కీ నిబంధనలు రాజ్యాంగ విరుద్ధం కావా?

ఇటీవల సుప్రీంకోర్టు ముల్కీ నిబంధనలు చట్టసమ్మతమైనవని తీర్పు చెప్పగానే ఆంధ్రరాష్ట్రములోని రాజకీయ ఆకాశమున కారుమబ్బులు అలముకొన్నవి. వీటిపై వ్యతిరేకత ఉద్యోగములను ప్రాంతీయము చేయకూడదను నినాదముతో మొదలై

శ్రీ పి. వి. రమణారెడ్డి (అడ్వొకేటు)

ముల్కీ నిబంధనలను పూర్తిగా రద్దు చేయవలెనను ఉద్యమముగా మారి, చివరకు ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణ కొరకు పోరాటముగ రూపొందినది. రాష్ట్రము నంతటిని కల్లోలపరచిన ఈ ముల్కీ నిబంధనలను న్యాయశాస్త్ర దృష్ట్యా పరిశీలించవలసిన అవసరమెంతేని యున్నది.

1919 వ సంవత్సరమున ఈ నిబంధనలను గురించి హైదరాబాదు నవాబు ఫర్మానా జారీయటము జరిగినది. ఈ నిబంధనలు హైదరాబాదు సివిల్ సర్వీస్ రెగ్యులేషన్సులలో పొందుపరచబడి యున్నవి. ఆ రెగ్యులేషన్సులోని 39 వ ఆర్టికలు ప్రకారము హైదరాబాదు సంస్థానంలో ముల్కీ కానివారు ఏ ఉద్యోగమునకూ అర్హులుకారు. వివాహ విషయంలో నైనా ఈ నిబంధనలు వర్తింపచేయుటకు నవాబుకు మాత్రమే అధికారము కలదు. ముల్కీ అను పదమునకు నిర్వచనము పై రెగ్యులేషన్సుకు జతపరచిన 'ఎ' షెడ్యూలులో కలదు. ఈ నిర్వచనము ప్రకారము పుట్టుక ద్వారాగాని, నివాసము ద్వారాగాని, వివాహము ద్వారాగాని ముల్కీ యగుటకు అవకాశము గలదు.

1950 వ సంవత్సరములో భారత రాజ్యాంగ చట్టము అమలులోకి వచ్చినది. రాజ్యాంగ చట్టములోని 16 వ ఆర్టికలు ఒకటవ క్లాజ్ ప్రకారము దేశములోని పౌరులందరికి ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన వుద్యోగ విషయములో సమానమైన అవకాశాలుండవలెను. రెండవ క్లాజు ప్రకారము ఏ పౌరుడున్ను జన్మస్థలము కారణముగా కాని, నివాసము వలన కాని అట్టి వుద్యోగములకు అనర్హుడు కారాదు. మూడవ క్లాజు ప్రకారము ఏ రాష్ట్రములోనైనను ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన వుద్యోగమునకు అర్హత కల్గుటకు ఆ రాష్ట్రములో నివాసము తప్పనిసరి యగునట్లు చట్టము చేయుటకు పార్లమెంటుకు అధికారము కలదు. 35 వ ఆర్టికలు క్లాజు (బి) ప్రకారము రాజ్యాంగము అమలులోకి వచ్చునాటికి చెలామణిలో నున్న పై ఉద్దే

—తరువాయి 8 వ పేజీలో

ఒక రిసర్చ్ స్కాలర్ దృష్టిలో

రాష్ట్రంలో సంక్షోభం- పార్టీల వైఖరులు

శ్రీ ఎస్. హెచ్. సీతారామశర్మ
ఎం. ఎ. (ఆనర్స్)

'ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణం జరిగితీరాలి' అనే సుస్పష్టమైనాద రూపంలో పరిణామించుకున్న ముల్కీ వ్యతిరేక ఉద్యమం, ఈనాడు 'షరతులు లేని సమగ్ర ఆంధ్రప్రదేశ్' అనే సూచనకు అనంగీకార ప్రాతికూల్యాన్ని వ్యక్తం చేయటంలో ఆశ్చర్యంలేదు. ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రాంతంలో జరుగుతున్న ఆందోళన 'ప్రజా ఉద్యమమా?' లేక 'స్వప్రయోజనపరులు ఆడిస్తున్న నాటకమా?' అని వాదోపవాదనలకు దిగటం అనవసరం. అదేవిధంగానే, ఆంధ్రప్రదేశ్ సమగ్రత కొనసాగాలా? లేక, ఆంధ్ర, తెలంగాణాలుగా విడిపోవాలా? అనే చర్చకూడా అర్థరహితం. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని రెండు ప్రాంతాలనూ అల్లకల్లోలపరుస్తూ సాధారణ జీవితాన్ని అస్తవ్యస్తం చేస్తున్న నేటి మన నాయకుల అధికార రాజకీయాల దోరణులను జాగ్రత్తగా, సూక్ష్మంగా, అవగాహన చేసుకోవటమే విజ్ఞులందరూ ఈ సమస్యా పరిష్కారానికి చేయగల దోహదం. ఆంధ్రప్రాంత ఆందోళనలో అంతర్లీనమైవున్న వాస్తవాలను రాష్ట్ర ప్రజలూ, కేంద్ర నాయకులూ, గమనించనంతకాలం అశాంతి, ఉద్రిక్తత తప్పదు.

కాంగ్రెస్ వ్యవహారం

అనాటి 'ప్రత్యేక తెలంగాణా' ఉద్యమం గాని, ఈనాటి 'ప్రత్యేక ఆంధ్ర' ఉద్యమం గాని, యధార్థంలో అధికార కాంగ్రెస్‌లో జరుగుతున్న అంతర్ సంఘర్షణ పరిణామ

—తరువాయి 10వ పేజీలో

వారం..వారం..

ఆ మహావేశం మళ్లీవస్తే...

చుండి జగన్నాథం

ఈ వంక్తులందేకోవల ఈ రాష్ట్ర భవిష్యత్తు యొక్క దిశ పాఠకులకు తెలిసిపోయి వుంటుంది ఇందులో మర్మం ఒకటే. 'ఆ ద్రోహులు' అనే శబ్దం జరాదు- ఆంధ్రులనబడేవారు తెలంగాణాలో నిష్కంటకంగా జీవించగలరు- అనే నమ్మకం కలిగితే ఆంధ్రప్రాంతంలో ఉద్యమం ఎలా పొంగిందో అలా తగ్గిపోతుంది. లోగడ ఆంధ్రపెత్తందార్లు తమకు అన్యాయాలు చేసినా, దురభిమానంతో ప్రవర్తించినా, ఇకమీద రెండు చేతులు వేసుకుని సోదరభావంతో ఆంధ్రులంతా తమతో ప్రవర్తించగలరని తెలంగాణాలో విద్యార్థులు, సామాన్యులు, బడిపిల్లలు భావిస్తే తెలంగాణాలో ప్రత్యేకవాదంకూడా ఎగిరిపోతుంది.

ముఖ్యమంత్రి, మంత్రిమండలి, శాసనసభ్యులు మెట్టమొదట ప్రజలు తమపై వర్షింపజేసే రాళ్ళను, గడ్డలను, జిటికలను ఎదుర్కొని దావాగ్ని మధ్యంలో యోగిపుంగవుల వలె నిల్చి నిజం నచ్చచెప్పగల్గితే, ఇరవైపుల భయాలను పోగొట్టగల్గితే పైన చెప్పిన పరిణామం సంభవం. అందులో సందేహం లేదు.

ఏ మహావేశంలో అలనాటి ఆంధ్రమహాసభలు తెలంగాణాలో, ఆంధ్రలో వర్ధిల్లినవో; హైదరాబాద్‌లో కృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయమును (గ్రంథాలయంపేరు), వేమన గ్రంథాలయమును నెలకొల్పినారో ఆ మహావేశం మళ్లీవస్తే విశాలాంధ్ర నిల్చివుండగలదు. నాడు సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, మాడపాటి హనుమంతరావు (ఆంధ్ర పితామహ) గారల

—తరువాయి 10వ పేజీలో

మీకు గుర్తు చేసేందుకే

(వ్యక్తిగత విషయము)

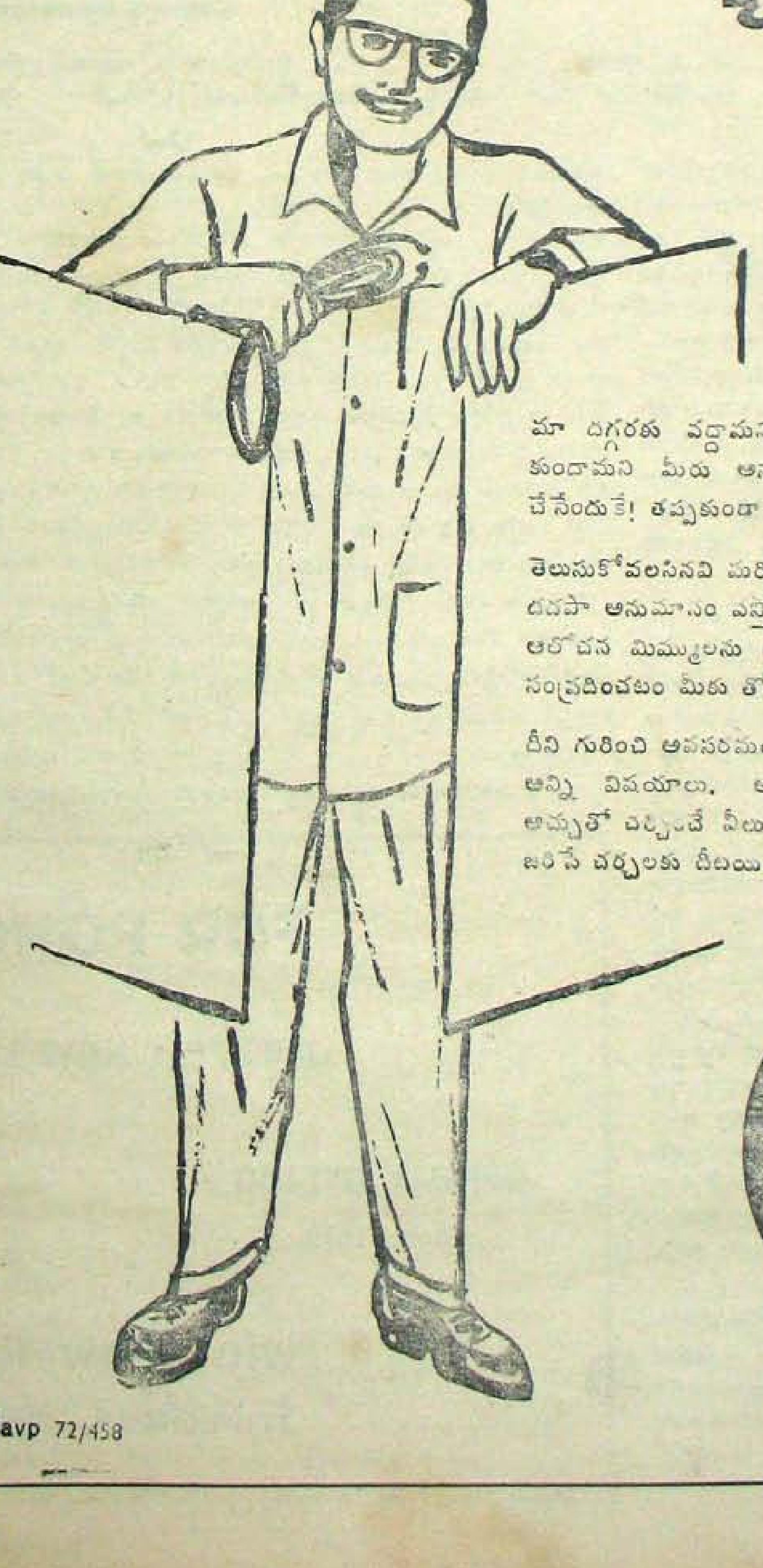

మా దగ్గరకు వద్దామని, డ్యూటీలో ఉన్న డాక్టరును కలుసుకుందామని మీరు అనుకుంటున్నారేమో. ఇది మీకు గుర్తు చేసేందుకే! తప్పకుండా రండి.

తెలుసుకోవలసినవి మరికొన్ని విషయాలున్నాయేమో! అడపాదడపా అనుమానం వస్తోందేమో! మీకు తెలియకుండా ఏదో ఒక ఆలోచన మిమ్ములను బాధిస్తోందేమో. ఏదేమయినా డాక్టరును సంప్రదించటం మీకు తోడ్పడుతుంది.

దీని గురించి అవసరమయినంత మీరు చదివి ఉండకపోవచ్చు! అన్ని విషయాలు, అందులో మీ అంతరంగిక విషయాలు అచ్చుతో చర్చించే వీలులేదుకదా మరి. వృత్తిరీత్యా నిపుణునితో జరిపే చర్చలకు దీటయినది లేదు.

ఇప్పుడు కుటుంబ సంక్షేమ కేంద్రాన్ని సందర్శించటం అవసరం.

davp 72/458

మా ట్రాన్సిస్టర్ రేడియోలకు

నిజమైన లీక్‌ప్రూఫ్ బ్యాటరీ అంటే క్రాంప్టన్ బ్యాటరీ

T. Subrahmanyam & Co;
R. R. Street, Nellore.

శ్రీనివాస కాజు స్టోర్సు
ట్రంకురోడ్డు, తిప్పరాజువారి సత్రం దగ్గర, నెల్లూరు.

ఇచ్చట జీడిపప్పు, డ్రైఫ్రూట్స్, ఫ్యాన్సీ సరుకులున్నూ శుభ్రపరచిన పలసరుకులుగూడా విక్రయించబడును.

Available High Class Greeting Cards.

బలాదిలేహ్యం

నరముల బలహీనత, నిస్సారత, గుండెదడ, బ్లడ్‌ప్రెషరు మొ॥ పోగొట్టి, బలము రక్తపుష్టి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించును.
400 గ్రాముల సీసా రు 11-25 లు
200 గ్రాముల సీసా రు 6-00 లు
అన్ని మందుల షాపులలో దొరుకును.

జనార్దన ఆయుర్వేద నిలయం
కలువాయ (పోస్టు), నెల్లూరు (జిల్లా)

అంత్యక్రియలు

మాతల్లి పోశిరెడ్డి పిచ్చమ్మగారు 16-12-72 తేది రాత్రి స్వర్గస్థులైరి. వారి అంత్యక్రియలు 29-12-72 తేది శుక్రవారం నిలవు; 30-12-72 తేది ఉత్తరేవు.

ఇట్లు,
పోశింరెడ్డి వెంకటకృష్ణారెడ్డి,
రేరాల, నెల్లూరు తాలూకా.

నెల్లూరు సబ్ జడ్జిగారి కోర్టులో

I. A. 816/72 O. S. 110/68

లెక్కల మునెయ్య - పిటిషనరు
లెక్కల చిన వెంకటసుబ్బయ్య వగైరా —రెస్పాండెంట్లు

నోటీసు

(1) లెక్కల పెదవెంకటసుబ్బయ్య (2) ఆ వెంకటరమణయ్య (3) లెక్కల వెంకటేశ్వర్లు (4) ఆ శ్రీ వాసులు (6) ఆ. వెంకటరత్నం (7) ఆ. చినవెంకటసుబ్బయ్య (8) నారపరెడ్డి సుబ్బమ్మ—

యీ నెంబరుగల 1 నుండి 4 6, 7, 8 రెస్పాండెంట్లకు నోటీసులు జరిగిన 3-1-73 తేదికి వాయిదా వేయియున్నారు. సదరు వాయిదారోజు పగలు 10 గంటలకు పై రెస్పాండెంట్లుగల ఆక్షేపణలు తెల్పుకోవలసినది లేనియెడల వారి పరోక్షముగ తీర్మానించబడునని ఇందుమూలముగా తెలుపడమైనది.

—మోచర్ల రామకృష్ణయ్య,
పిటిషనరు అడ్వకేటు.

ఆడవాళ్లకైనా పెత్తనమిస్తాం!

వాళ్ల ఆస్తులు వాళ్లయినా కాపాడుకుంటారని శ్రీ తిమ్మారెడ్డి

అధికారంలో వున్నంతకాలం ఎవ్వరూ అన్నివిషయాలూ బాహాటంగా చెప్పలేరు. ఎక్కడిదాకనో ఎందుకు; ఇప్పుడు మన తొమ్మిదిమంది మంత్రుల సంగతే ఎత్తుకొండి. రాజీనామాలు గిరిపారేసేదాకా వాళ్లు అంతరంగికంగా బహిరంగంగా తమ అభిప్రాయాలను ప్రకటించలేకపోయ్యారు కదా! మంత్రిపదవులు ఒకవిధంగా నోటికి తాళాలే! ఉండకొద్దులు కొట్టినట్టు మాట్లాడే నిర్మొహమాటస్తులు ఆ తాళాలు పూసి పోయినతర్వాత ఏమి మాట్లాడారు, ఏధోరణిలో వుంటారు అన్నది ఆసక్తికరమైన విషయం. తిమ్మారెడ్డిగారి సంగతే తీసుకొందాం. మంత్రిగానో గిరిగానో ఆయన దాదాపు 20 ఏళ్ళు పదవుల్లో వున్నారు. రైతులపట్ల కాస్త పక్షపాతం గల నాయకుడని, రైతుసమస్యలు సమగ్రంగా అవగాహన చేసుకొన్న వ్యక్తని అనిపించుకొన్నారు. అతే తీరా రైతుకు పెద్దసమస్య వచ్చినప్పుడు ఆయన పదవిలోలేరు. లేకపోవడంవల్ల ఆ సమస్యనుగురించి తన సొంత అభిప్రాయాలు స్వేచ్ఛగా, నిర్భయంగా వ్యక్తం చేయగలరు. బహుశా అందువల్లనేమో సొంతపనిమీద నెల్లూరు వచ్చిన తిమ్మారెడ్డిని అభ్యుదయ రైతుసంఘం పూర్కే వదలిపెట్టకుండా రైతుసమస్యలమీద మాట్లాడండి అంటూ 11 తేదీ టౌనుహాల్లో ఒకసభ ఏర్పాటు చేసింది. రైతు కాని రైతు అరెల్ రెడ్డి గారు ఆ రైతుసభను అధ్యక్షించారు. అభ్యుదయ రైతుసంఘం అభ్యుదయ మార్గంలో రైతును నడిపించే ప్రయత్నం

మేమీ చేయలేకపోతున్నా అడపాదడపా ఇట్లా ఏ సభలనుపెట్టి చిన్న, పెద్ద రైతుల నన్నా సమీకరిస్తున్నది; సంతోషం.

తిమ్మారెడ్డిగారు ఒక్క రైతుసమస్యలే కాకుండా మల్కిగొడవలనుగురించికూడా కాస్త హాయిగానే ప్రస్తావించారు. కాంగ్రెసు నాయకులు పార్టీసమావేశాల్లో వచనసూత్రాలను దేశాని మెచ్చుకోగా, బయటికి వచ్చి మాకు నచ్చలేదంటున్నారు. కనిపించని దేశావస్థను కనిపించిందా చెప్పేరకంగా మననాయకులు తయారౌతున్నారు. మల్కి వ్యతిరేకాందోళన న్యాయకోసం జరుగుతున్న పోరాటం—అన్నారు

భూ సంస్కరణలు రైతుకు సంబంధించి చాలా చిన్న కష్టం; యిక పెద్ద కష్టాలు రాబోతున్నాయి. కడపటిదశలో భూమినంతా స్వార్థం చేసుకొని రైతులదర్శి కూలీలుగా మార్చేస్తారా అనిపిస్తుంది. దేశంలో పంట పెరగాలని, పేదవాళ్ళ బతుకులు బాగవ్వాలని ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. రైతుబాగుపడితే నాయకత్వం వహిస్తాడేమో, వాళ్ళబిడ్డలు వృద్ధిలోకి వస్తారేమో అని భయం వున్నట్టుంది తల్లి తండ్రులు కూతురికి పసుపు కుంకుమకిచ్చిన భూమికూడా పెరుక్కొంటుంటే చెప్పుకొనే గతిలేదు మనకు రైతులకు నాయకత్వం లేదు. మగవాళ్ళకు నాయకత్వం వహించే శక్తి పోయింది; కాబట్టి ఆడవాళ్ళకైనా పెత్తనమిస్తాం; వాళ్ళనేపోయి అడగమందాం — మా పసుపుకుంకుమల కిచ్చింది పెరుక్కోవడం ఏమి అన్యాయమన్నా అని. నాయకులు మాట్లాడలేరు. వాళ్లు వ్యక్తులుగా మాట్లాడేదివేరు; పార్టీలో మాట్లాడేదివేరు 1953 నుండి మొన్నటిదాకా పదవుల్లో వుండినా నాకర్థంకాలేదు ఈ మంత్రిపదవి అంటే ఏమిటో! అక్కడున్న కొందరు అధికారుల దయాదాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడి వుంటుంది మంత్రి జీవితం.

ముందు ప్రభుత్వం వద్దవున్న భూమిని పేదలకివ్వమనండి; తర్వాత రైతులవద్దకు రమ్మనండి. ఈ దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం ఇంకా కొంతకాలం వుండేట్టయితే, యిప్పుడు జరిగే అన్యాయాలను ప్రజలు మరచిపోరు. ఒకరి హయాంలో జరిగే అన్యాయానికి మరొకరి హయాం బాధ్యతగావల్సివస్తుంది. ఈ పరిస్థితులలో మనం చెప్పాల్సింది చెప్పాలి. చెప్పకుండా పోయామన్న నింద రైతుమీద వుండకూడదు. జిల్లాలో చిన్న చిన్న కమిటీలు వేసుకోండి; నలుగురూ కూర్చొని చర్చించుకోండి; ప్రభుత్వానికి మీ అభిప్రాయాలు తెలియచేయండి.

—ఇవీ తిమ్మారెడ్డిగారి అభిప్రాయాలు. చివరన శ్రీ దేవిరెడ్డి కోదండరామరెడ్డి కొన్ని తీర్మానాలు చదివారు మొలగొలుకుల్ని సూపర్‌ఫైన్ రకంగా నిర్ణయించాలి; ప్రభుత్వానికి ధాన్యంకాని బియ్యంకాని నష్టయి చేసేందుకు రైతుకు అవకాశం ఇవ్వాలి; నెల్లూరు ఆనకట్టకు మునుపు వుండిన లో లెవెల్ తూములను అర్జెంటుగానే నిర్మించాలి; స్లూసు తీలను వెంటనే ప్రారంభించాలి; రసాయనిక ఎరువులు రైతులకు సకాలంలో సక్రమంగా సమృద్ధిగా అందుబాటయ్యేట్టు చూడాలి; కరెంటు సప్లయిలోని అంతరాయాను వెంటనే సరిచేయాలి; భూసంస్కరణల బిల్లులో పచ్చిక బయళ్ళను మినహాయించాలి—ఇవీ రైతులకు సంబంధించిన తీర్మానాలు. ఇక మల్కీ సంబంధించి—ఆందోళనలో ప్రాణాలు కోల్పోయిన వారికి జోహార్లు; పంచసూత్ర ప్రణాళికను తిరస్కరించడం.

పూల విత్తనాల ఎగుమతిద్వారా నాలుగులక్షలు!

శ్రీ మన్‌మోహన్ అత్తార్, శ్రీ ఎన్. కృష్ణభట్ అన్న ఇద్దరు బెంగుళూరు యువకులు ఎగుమతి రంగంలో నూతనాధ్యాయాన్ని సృష్టించారు. వాళ్ళు అమెరికా వంటి దేశానికి పువ్వుల విత్తనాలను, కాయగూరలనూ ఎగుమతిచేస్తున్నారు అయిదేళ్ల క్రితం మొదలుపెట్టినప్పుడు వారు లక్ష రూపాయలవిలువగల సంకర పెటూనియా (సింగిల్) విత్తనాల నెగుమతి చేశారు. గత సంవత్సరం వారు డబుల్ పెటూనియా, జిరేనియం, అగ్రేటం, పాన్సీ, అంటిరినమ్ విత్తనాల నెగుమతిచేసి రు. 4 లక్షలు ఆర్జించారు.

కాసులమూటలనార్జిస్తున్న ఈ పూలతోట వెనుక కథ— కొన్నేళ్ళకింద ఎం.ఎస్‌సి. చదివాక మన్‌మోహన్ ఉద్యానశాస్త్రంలో ఉన్నత విద్యకని అమెరికా వెళ్లడంతో మొదలయింది. అక్కడ పెటూనియా పువ్వుల పెంపకంలో జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన డాన్. ఎల్. వెడ్‌ల్ (కొలరాడో) వారివద్ద మొక్కల ప్రవర్ధనంలో శిక్షణకు అవకాశం లభించగానే మన్‌మోహన్ అక్కడ చేరాడు ఒక ఏడాదిపాటు అన్నీ ఆకళింపు చేసుకున్నాక మన్‌మోహన్ భారతదేశంలో అటువంటిదే పూలమొక్కల పెంపకం కృషిని ప్రారంభించ దలచినట్టు చెప్పగానే అమెరికా ఉద్యాన శాస్త్రజ్ఞుడు వెడ్‌ల్ అందుకు తన సహకారాన్నిచ్చాడు. మన్‌మోహన్‌కు వాళ్ళు డాలర్లు అప్పుయిచ్చారు; ఆ సొమ్ముతో అతడు భారతదేశంలో 'గ్రీన్‌హౌస్'లు నెలకొల్పి పెటూనియామొక్కలు పెంచి, అమెరికా వారికి ఆవిత్తనాలను బదులుగా ఇవ్వాల అన్నది ఒప్పందం.

నాల్గేళ్ళక్రితం మనదేశం వచ్చాడు మన్‌మోహన్. తనకృషికి బెంగుళూరు నెన్నుకున్నాడు. మైసూరు వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరుగారి ప్రోత్సాహం లభించింది. అతడు రూ. 60,000 లతో 'గ్రీన్‌హౌస్' నిర్మించాడు తనక్రింద శాస్త్రీయంగా పని చేయడానికి కొందరు బాలురను ఎన్నుకుని వారికి శిక్షణ ఇచ్చాడు. ఒక పెటూనియాలే కాక జిరేనియం, ఇంపేషన్స్ వంటి రకాలను సంకరంచేసే కృషి మొదలుపెట్టాడు

అమెరికాలో ఉద్యానవేత్తల ప్రమాణాలు చాల ఉత్తమమైనవి. విత్తనాలు 98% నాణ్యత కలిగివుండాలి. వాటిలో 80% మొలకెత్తాలని వారు వాదిస్తారు. అంతటి కష్టసాధ్యమైన ప్రమాణాల శిఖరాన్ని అధిరోహించాడు మన్‌మోహన్ నూటికి నూరుపాళ్లు నాణ్యత, 90% దాక మొలకెత్తే గుణం సాధించాడు. అతడి అద్భుతమైన కృషికి మెచ్చి అతడి అమెరికా భాగస్తులు చాల సంతృప్తిచెందారు మొదట ఏడాదే లక్ష రూపాయల విత్తనాలు కొన్నారు గత సంవత్సరం ఈ మొత్తం నాలుగింతలయింది.

మన్‌మోహన్ ఈకృషి ఆరంభించిన సంవత్సరంతర్వాత మరొక యువకుడు కృష్ణభట్ అతనితో కలిశాడు. మొదట 5 రకాల పెటూనియా విత్తనాల ఉత్పత్తితో మొదలుపెట్టినవారు ఇప్పుడు (ఏడు డబుల్ రకాలతోసహా) 26 రకాల విత్తనాల నుత్పత్తిచేస్తున్నారు ఇప్పుడు వారితోట విస్తీర్ణం పెరిగింది కొత్త గ్రీన్‌హౌస్‌లు వెలిశాయి. అగ్రేటమ్, డ్రేకియాస్, మెరిగోల్డ్, ఫ్రెన్చ్‌వంటి రకాలను పెంచడంమొదలుపెట్టారు. కొన్ని అపూర్వ రకాలను చాలాతక్కువెచ్చించి కొన్నారు. వారి పనివాళ్ళందరికీ యూనిఫారాలు ఇచ్చారు, ఇళ్ళుకట్టి యిచ్చారు. కత్తిరించిన కొమ్మలు వేళ్ళూనడానికి తోడ్పడే 'మిస్ట్‌ప్రొపగేషన్ ఛేంబర్' నెలకొల్పారు. కొద్దికాలంలో చేతికి డబ్బురావాలని వాళ్ళు అరటి, బొప్పాయి, టొమేటో, మిరప సంకరరకాల విత్తనాల వుత్పత్తి మొదలుపెట్టారు. గులాబీలు, చామంతులు, కార్నేషన్లు అమ్ముతున్నారు.

వారితోట చాలా శుభ్రంగా వుంటుంది. వారి మొక్కలు, గింజలు, పువ్వులు నాణ్యంగా వుంటాయి. ఎంతచిన్నవిషయమైనా అతిశ్రద్ధతో పరిశీలిస్తారుగనుకనే వారిసంస్థ దినదినాభివృద్ధి చెందుతుంది. శాస్త్రీయత, శ్రద్ధ, నిజాయితీ—ఈ త్రివేణీసంగమం వారి ఉద్యానసంస్థ. మరి వారి భవిష్యత్తు అంతా ఉజ్వలమైనదని వేరే చెప్పాలా?

[ఫీ ఇ యు]

శ్రీ ఎం. ఎల్. ఎన్. అయ్యంగార్

FOR PONGAL

ARRIVED NEW DESIGNS

BOMBAY DYEING
Phone: 1039

GWALIOR SUITING
TERENESHO

Twin Show Rooms
Trunk Road, Nellore.

15 తేది 'ప్రత్యేకాంధ్ర' బంద్ సందర్భంలో నెల్లూరులో జరిగిన బ్రహ్మాండమైన ఊరేగింపు దృశ్యం.

పల్లెల్లో ఎరువుల అలజడి!

పట్టణాల్లో ప్రత్యేకాంధ్ర ఆందోళన ఎంత ముమ్మరంగా వుందో, పల్లెల్లో ఎరువుల కొరత అలజడి అంత దట్టంగా వుంది. అయితే ఇది కంటికి కనపడుతున్నది, అది కనపడడంలేదు. ఇక్కడ గొంతుకిప్పి అరవగలుగుతున్నారు; అక్కడ మూగ

పల్లెల వార్తావళి

బాధ అనుభవిస్తున్నారు. ఆ ఢిల్లీని సైతం కదలించి వేస్తున్నది; అది దీని పొరాడి పట్టుకూడాలేదు. అంతే తేడా!

ఎరువుల కోసం రైతు ఇంతగా అలమటించి పోవడం ఎప్పుడూ చూడలేదు. దీనికి కారణం కొరత ఒకటైతే; ఎరువుల వినియోగానికి రైతు ఎక్కువగా అలవాటు పడిపోవడం మరొక కారణం. నిజంగా కొరతే, దొరక్కుంటే దిగులేదు. కాని కంట్రోలు ధరలకుమాత్రం కొరతగావుంది; దీకటి మార్కెట్‌లో పుష్కలంగా దొరుకుతుండడమే రైతులు ఆక్రందనకు విషయం; అదే అతన్ని బాధపెడుతున్న విషయం. వ్యవసాయశాఖ డిపోలో, మార్కెటింగ్ సొసైటీ గుడానో, పంపకమవుతున్న ఎరువులు ఎంతో ఒకంత పరిమాణంలో, ఎవరికో ఒకరికి అందుతున్నవి. కంట్రోలు ధరలకే అందుతున్నవి. కాని బ్లాక్‌మార్కెట్ ఎరువు ఏదే ప్రశ్న. యూరియా బస్తా 50 రూపాయలైతే, బ్లాక్‌లో 70 రూపాయలకు అమ్మబడుతున్నది. మూడు కిలోల సల్ఫేట్ బస్తా కంట్రోలు ధర 58 రూపాయలైతే, బ్లాక్లో రూ 110 లు! ప్రభుత్వం వ్యవసాయశాఖ ద్వారా కంట్రోలు ధరకు చాలినంతగా సరఫరా చేయలేకుంది కాబట్టి రైతులు ఎక్కువభాగం దీకటి మార్కెట్‌మీదనే ఆధారపడవలసివస్తున్నది. వ్యవసాయ శాఖవద్ద సప్ఫేటు 42-43 రూపాయలైతే, బ్లాక్‌లో 2½ రెట్లు పెచ్చుపెట్టి కొనవలసి వస్తే కడుపు ఎట్లా మండిపోతుందో వూహించండి! ఎకరాకు రెండు కిలోలు, ఐదు కిలోలవరకు కంట్రోలు ధరకు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వానికి అసాధ్యమవుతున్నవుడు; ఎంత కావలిస్తే అంత అమ్మడానికి బ్లాక్‌మార్కెట్‌కు ఎక్కడనుండి వస్తున్నది? విస్మయము, విచారము కల్గించే ప్రశ్న ఇది.

బ్లాక్‌మార్కెట్‌కు ఇంతగా ఎక్కడనుండి ఎరువులు సరఫరా అవుతున్నవో చెప్పలేము. నెల్లూరులో కంట్రోలు ధరకు విడుదల చేయబడుతుండేది బ్లాక్ మార్కె

—తరువాయి 11వ పేజీలో

జై ఆంధ్ర!

ముల్కీ ఆందోళన రాను రాను 'జై ఆంధ్ర' వుద్యమంగా పరిణామం చెంది జిల్లాలోని అన్ని ప్రాంతాలనూ ముట్టడిస్తూ వుంది. పొన్నగోని వుద్రిక్తత, ఈ ప్పెన పల్లెల్లో కనపడ్డంలేదుకాని, క్రమ్మకొన్ని రాజుకొంటూంది. ప్రత్యేకాంధ్ర వుద్యమ నాయకులు తమ వుపన్యాస వీచికలతో ఆ నిప్పును పెనుమంటలుగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు జిల్లాలో అక్కడక్కడా చెలరేగుతున్న ఈ వుద్యమం తీరుతెన్నులు గమనించండి—

'జై ఆంధ్ర' నాయకబృందం ఈ వారం తాలూకా కేంద్రాలన్నిటిమీదా దాడి జరిపినట్లుంది.

ఆత్మకూరు జూనియర్ కాలేజి విద్యార్థులు 15 తేదిన నిరాహారదీక్ష ప్రారంభించారు—ముల్కీకి వ్యతిరేకంగా, ప్రత్యేకాంధ్రకు అనుకూలంగా! రెండు రోజులు చల్లచల్లగా జరిగిన ఈ ఆందోళన 17 తేది రాత్రి టి.సి. కొండయ్య, ఎం. సుందరాచారి, ధనెంకుల నరసింహం వగైరాల వుపన్యాస బాణాలు తగిలేటప్పటికి వుద్వేగభరితమైంది. తాళ్ళపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన ఆ సభలో ధనెంకుల గారు ప్రత్యేకాంధ్ర వుద్యమం విషయంలో నెల్లూరుజిల్లా వెనుకబడి వుందని, ఆ మచ్చను పోగొట్టుకొని మనమూ ముందుకు వురకాలని వుద్బోధించారు. ఎం సుందరాచారి గారు మాట్లాడుతూ ప్రధాని పంచసూత్రాలు ఆంధ్రుల నెత్తిన కొట్టిన పంచసీలలని, ఆ సీలలు వూడాలంటే ప్రత్యేక రాష్ట్రమే మార్గమని తరణోపాయం అన్నారు.

పాక్ పాలనకింద నలిగిపోయిన బెంగాలీ ప్రజల్లాగా వున్నాం మనం. ఇందిరాగాంధి బాంగ్లాదేశ్‌కు విముక్తి కల్గించింది; కాని ఆంధ్రులకు ముక్తి ప్రసాదించడంలేదు! ప్రతిఏడూ 330 కోట్ల రాష్ట్రాదాయంలో 230 కోట్లు ఆంధ్రప్రాంతంనుండి 100 కోట్లు తెలంగాణా ప్రాంతంనుండి జమవుతూంది. ఖర్చుమాత్రం తెలంగాణాకు 230 కోట్లు, ఆంధ్రకు 100 కోట్లు కేటాయిస్తున్నారు.—అంటూ టి.సి. ఆంధ్రప్రాంతానికి జరుగుతున్న అన్యాయాలను ఏకరవు పెట్టి; ఇక రాష్ట్రవిభజనే మార్గాంతరం, ఆ లక్ష్యం చేరేవరకూ పోరాడండి— అని జనాన్ని ప్రవాహంలో కలిపేశారు; ఉద్రిక్తపరిచేశారు; గాఢమైన ముద్రవేసేశారు! రోజూ తాలూకాఫీసుముందు 'జైఆంధ్ర' పతాకం ఎగరవేయాలని ప్రబోధించింది, ఉద్యమాన్ని నడిపేందుకు తాళ్ళపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి అధ్యక్షతన ఒక సంఘాన్నికూడా ఏకరవు దీగా ఏర్పాటు చేసి వచ్చేశారు. 'జైకరారా...'!

కొండయ్య ప్రబోధం వూర్కేపోలేదు; ప్రక్కరోజునే ఫలింపుకువచ్చింది. 18 తేది మధ్యాహ్నం డాక్టరు సుందరరామరెడ్డి నాయకత్వాన విద్యార్థులు, లాయర్లు, పురజనులు ఊరేగింపుగా వెళ్ళి తాలూకాఫీసు ముందు వేపచెట్టుకు జెండా కట్టారు. పోలీసులు ముగ్గురు విద్యార్థులను నామకార్థంగా అరెస్టుచేసి వదలిపెట్టారు.

ఎం. ఎల్. ఎ. నమిశిరాజా అదిరిదా వుల్లో ఎక్కడా వర్తాలేరు! రాజీనామా గొడమని ఎక్కడ ప్రాణంతీస్తారోనని సమిశిరాజా ముందురోజే మొహంతప్పించేశాడట! ప్రజాప్రతినిధులకెంతటి దుర్గతి సంప్రాప్తించెనకటా!

18 తేది రాత్రి నుండి 144 సెక్షను అమలుపరుస్తున్నారట. ఆత్మకూర్లో 144 అమలుజరపడం ఇదే మొట్టమొదటిసారట. మొత్తానికి కొండయ్య బృందం ఆత్మకూర్లో కూడా కాలుపెట్టి వచ్చింది!

. . .

'జై ఆంధ్ర' బృందం 17 తేది ఉదయగిరిని కూడా సందర్శించి, వుద్యమబలం సంప్రోక్షించి వచ్చింది. మాజీ సెక్రటరీ (స్వతంత్రపార్టీ) శ్రీ మాదాల తిమ్మయ్య అధ్యక్షతన జరిగిన బహిరంగ సభలో టి. సి., ధ. న, ఎం. సుం, వుపాధ్యాయ ప్రతినిధులు గరమ్ గరమ్ ప్రసంగాలు చేశారు.

తాలూకాఫీసుమీద వుద్యమకారులు 'జై ఆంధ్ర' పతాకాన్నావిష్కరించారు. తాలూకాఫీసు కాంపౌండు వరకు 144 సెక్షను విధించారట. పతాకావిష్కరణ సందర్భంలో పదిమందిని అరెస్టు చేశారు.

—తరువాయి 12 వ పేజీలో

వార్తలు విశేషాలు

'కనపడుటలేదు'

మొన్న ఒక నెల్లూరు సమీప గ్రామంలో ముల్కీ వ్యతిరేక ఆందోళనకారులు ఈ విధంగా దండోరా (మైక్ ద్వారానే లెండి!) వేశారట:

"4½ అడుగుల పొడవు; చామనచాయ; కొత్తకరకుమాయని ఖద్దరు కాలర్ షర్టు, ధోవతి, అంగవస్త్రం వేసుకొని; నిగనిగమనే సులోచనాలు ధరించిన వ్యక్తి, ముల్కీ ఆందోళన ప్రారంభమైన నాటినుండి కనపించుటలేదు. వారి వునికి తెలిపినవారికి మంచి పారితోషికం ఇవ్వబడును"

ఈ చమత్కారపు ప్రకటన ఆనందింపదగేవుంది గదూ!

చీడలకు, తెగుళ్లకు...

వరి, పత్తి, మిరప, పొగాకు మున్నగు అన్నిపైర్ల చీడలు, తెగుళ్లను అత్యద్భుతంగా నివారించే మా నాగలిమార్కు మందులను వాడండి!

ముడతపిండి (బి. హెచ్. సి.) 10%, 5%
సెవిన్ డస్ట్
ఎండ్రిన్ 20%, సూపర్ ఎండ్రిన్ 25%
మలాథియాన్ 50% (ద్రావకం)

ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ ప్రొడక్ట్స్ (ప్ర) లిమిటెడ్ - నెల్లూరు-2.

(ఫోన్. 67).

క్రిస్‌మస్, పొంగల్ పండుగలకు

రెడీగా ధరించుటకు మీసైజు, మీ పిల్లల సైజులలో రెడీమేడ్ దుస్తులు.

కుట్టించుకొనుటకు రంగు, రంగుల వస్త్రములు ఎన్నో రకములు వచ్చియున్నవి. ఒకసారి విచ్చేసిచూడండి.

సిటీ డ్రస్ హోం

TEXTILERS, TAILORS AND READY MADE

ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు.

Phone: 444.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

మంత్రిపదవులు—వదంతులు!

"ఇక్కడ ఆంధ్రరాష్ట్రం కోసం ప్రజలు ప్రాణావసేవాలు అర్పిస్తుంటే, అక్కడ ఆనం వెంకటరెడ్డిగారు మంత్రిత్వంకోసం సత్యాగ్రహం చేస్తున్నారు" అని నెల్లూర్లో ఎడతెగని వ్యాఖ్యలు.

వ్యాఖ్యలతో, విమర్శలతో మనకు నిమిత్తంలేదుకాని, ఈ వదంతి మాత్రం నిరాధారమైందికాదు. వెంకటరెడ్డిగారు మంత్రి అయిపోయినట్లే నిర్ధారించుకున్న వారూ లేకపోలేదు. ముఖ్యమంత్రి వుద్దేశ్యం కనపరచాడో లేక వెంకటరెడ్డిగారే ఆశించారో తెలియదుకాని, మొత్తంమీద వారిద్దరి మధ్య ఏదో వున్నట్లుంది. ఏమీలేకుంటే ప్రమాణస్వీకార సన్నాహ తోపోయి తిరిగి చూడకుండా అక్కడే కూర్చునేవారా?

తొమ్మిదిమంది మంత్రులు వైదొలగితే ఆ స్థానాల్లో కొత్తవారిని చేర్చుకుంటారని అంట. కాని ముఖ్యమంత్రి తొమ్మిది రాజీనామాలూ ఆమోదిస్తారా? లేక వాటిలో కొన్నిమాత్రమే అంగీకరిస్తారా? కొత్త వారిని ఎంతమందిని చేర్చుకుంటారు? వుండే దచ్చుకతడు ఈ దఫనను కోరి తెచ్చుకుంటాడా? —ఇన్ని ప్రశ్నలున్నాయి. కలకత్తా ఎ. ఐ. సి. సి తర్వాతకాని ఈసంగతి తెలియదంటున్నారు విజ్ఞులు.

నెల్లూరుకు మంత్రిత్వం ఇచ్చేట్లుంటే మాత్రం అది వెంకటరెడ్డిగారిదేనంటారు కాని—ముఖ్యమంత్రికి కవచంగా హైదరాబాదులోనే వుంటూ నెల్లూరును మరచిపోయిన శ్రీ వానాదాస్ సంగతి? తొలి నాటినుండి కలలుకంటున్న శ్రీ పెళ్లకూరు విషయం? మేగోరె మండి విడిఐడి విజయవాడను బహిష్కరించినందుకు ప్రతిఫలం? మూడుండేవారు జిల్లాలో ఇంకొకరు లేరు. కాని మాటకోసం పది వ్యతిరేకమైతే? మంత్రిత్వాల్నిగూర్చిన చర్చలు ఈ సరళిలో సాగుతున్నాయి.

ఈ సమయంలో మంత్రిత్వమంటే కర్మక్రం వంటిట్లో పెళ్ళిగావుంటుంది—అని అంటున్నాడు, ఎవరికో మంత్రిత్వం వస్తుందేమోనని వుత్కంఠపడుతున్న ఒక మిత్రుడు!

స్పీకరుగా ఆర్.డి.ఆర్?

మంత్రిత్వ పునర్నిర్మాణం జరిగితే గిరిగితే, పిడతల రంగారెడ్డిగారు మంత్రిగా తీసుకోబడితేగిడితే; అప్పుడు స్పీకరుపదవి శ్రీ రేబాల దశరథరామరెడ్డిగారికి రానున్నదని ఒక వూహ. అర్థంలే అర్థంతగా పరిణమిస్తున్న ఈ రోజుల్లో, ఆర్ డి.ఆర్. వంటి వారికి పదవి లభించే వరకు నమ్మలేము. అయితే ఆయన ముఖ్యమంత్రిని వెన్నుపోటు పొడవలేదు; విజయవాడకు పోలేదు. చూడాలి!

మేగోరె ఒక్కడే!

విజయవాడ సమావేశానికి జి.వ. శేర్మాన్ శ్రీ మేకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి తప్ప, నెల్లూరునుండి ఒక్క కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుడుకూడా హాజరు కాలేదు స్వతంత్రుడైన శ్రీ గొట్టిపాటి కొండప నాయుడు మాత్రం పోయాడు. వెంకటాచలం, కోవూరు, బుచ్చి సమితి అధ్యక్షులు కూడా హాజరైనారట

పత్రికల్లో ఆర్ డి. ఆర్., గునుపాటి, వెంకటగిరిరాజా, వెంకటసుబ్బయ్య(పి.ఓ?) హాజరైనట్లు ప్రకటితమైంది. హాజరవుతారనే నమ్మకంతో జి వ నాయకుడు ఈ పేర్లు విడుదల చేశాడా? దీన్నిబట్టి విజయవాడ సమావేశానికి 73 మంది హాజరైనారంటే, నెల్లూరువాళ్ళు నమ్మలేకపోతున్నారు

డాక్టర్ల సమ్మె

జిల్లాలోని ప్రభుత్వ డాక్టర్లందరూ సమ్మెలో వున్నారు. 18 తేదీ వరకు అత్యవసర కేసులకు, పోస్టుమార్టమ్‌లకు హాజరవుతుండినారుకాని; రాష్ట్ర సంఘ తీర్మానానుసారం ఇప్పుడు ఆ విధినిర్వహణకూడా మానేశారు. దానిబదులు నెల్లూరు పడ్ ఆఫీసు భవనంలో తాత్కాలికంగా ఉచిత వైద్యాలయాన్ని ప్రారంభించి, డాక్టర్లందరూ రోగులను అక్కడ చూస్తున్నారు. ఎవరైనా రోజూ ఉదయం 9-12 గంటల మధ్య పోయి అక్కడ వైద్యసహాయ పొందవచ్చును

డాక్టర్ల సమ్మెచేయడమంటే, నిరుపేదలను అన్యాయం చేయడమే అవుతుంది. ఆ బాధ వారిలోనూవుంది; కాని సంఘ ఆదేశం! 25 సంవత్సరాల విరమించుకొంటే సంతోషిస్తాం.

గజిటెడ్ ఆఫీసర్లు

ముఖ్య రూల్సుకు నిరసనగా జిల్లా గజిటెడ్ ఆఫీసర్ల సంఘం ఈ క్రింది చర్యలు తీసుకో నిర్ణయించింది: (1) ఎన్. జి. ఓ. ల సమ్మెకాలం విషయం అనుకూలంగా పరిష్కారమయ్యేవరకు గజిటెడ్ ఆఫీసర్లు డిసెంబరు జీతాలు తీసుకోకూడదు. (2) గవర్నమెంటు వైఖరికి నిరసనగానూ, సమ్మెచేస్తున్న ఎన్. జి. ఓ. ల పట్ల సానుభూతి సూచకంగానూ నల్లబ్యాడ్జీలు ధరించవలెను. (3) ప్రతి గజిటెడ్ ఆఫీసరూ ఒకరోజు వేతనపు మొత్తాన్ని ఎన్. జి. ఓ. సంఘా కివ్వాలి.

జి.ఓ.ల ఈ వైఖరి ఎవ్వరికీ ఇబ్బంది లేని; బాధ్యతాయుతమైనది; ఏవరి ఆక్షేపణకు, ఆగ్రహానికి గురికానిది. సంతోషం

బస్సుల విజ్ఞప్తి

మేమూ జై ఆంధ్రులమే; వుద్యమంపట్ల సానుభూతి వున్నవారమే. బంద్‌లు చేసినవారమే. కాని నిత్యం ఏదో ఒక వూళ్ళో బంద్ అంటూ బస్సులను ఆపేస్తుంటే మేమేమి చేయాలి? ప్రయాణీకులేమిచేయాలి? దయచేసి రైళ్ళనువదలినట్లే మమ్మునూ వదలండి — అంటూ నెల్లూరు జిల్లా బస్ యజమానుల సంఘంవారు, అంతేకె.బి. ఆర్. ప్రకృతులు, విజ్ఞప్తి చేస్తున్నారు.

ఎస్.ఐ. ని కొట్టారు!

"బ్లాక్ హోల్ ఆఫ్ కల్కత్తా" అని ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు చరిత్రలో చదవడమే కాని, చూడలేదు. మొన్న ముక్కోటిరోజు బుచ్చి 'మనోలా' సినిమాహాలు కలకత్తా చీకటి గదిని మరిపించింది. నిలబడేవానికి కూడా చోటులేనంతగా టిక్కెట్లమ్మి జనాన్ని కుక్కిపారేశారు! ప్రేక్షకులు తిరగబడ్డారు; తెరను దగ్ధం చేసేశారు; రక్షణకు వచ్చిన పోలీసును, ఎస్.ఐ.నికూడా కొట్టారు—నాన బీభత్సమనుకోండి!

ఈ వూళ్ళోని రెండుహాళ్ళు రెండు వర్గాల అభిమానపాత్రాలట అందువల్లనే ఓవర్‌లోడు, వస్సుల ఎగవేత, అన్నీ అవలక్షణాలాన! అడిగేవాడేడి?

రాజీనామాలు

ఆత్మకూరు సమితి ఉపాధ్యక్షుడు ఆర్. చెంచుసుబ్బారెడ్డి ప్రత్యేకరాష్ట్రం కొరకు రాజీనామా చేశాడు.

కావలి కౌన్సిలర్లు శ్రీపతి హేమలతమ్మ, శేషిరెడ్డి వెంకారెడ్డిగారలు రాజీనామా ఇచ్చారట. అంతకుమునుపు ఐదుమంది ఇచ్చివున్నారు.

కమీషనర్ బదలీ

నెల్లూరు మునిసిపల్ కమిషనర్ కె వి. సుబ్రహ్మణ్యంగారికి బదలీ వుత్తరువులు రానేవచ్చాయి. ఆయనింకా పోలేదు. వారి బదులు కాకినాడనుండి శ్రీ శ్రీనివాసరావు గారిని వేశారు

సుబ్రహ్మణ్యంగార్ని బదలీ చేసినవారు, చేయించినవారూ ఇద్దరూ అభినందనార్హులే!

మక్కా — ఢిల్లీ

మాజీ మునిసిపల్ వైస్ ఛైర్మన్ శ్రీ హైదర్ మక్కామదీనా యాత్రలకు రెండవ సారిగా 21 తేదీ బయల్దేరి వెళ్లారు. 20 తేదీ సాయంకాలం శ్రీ సి సి సుబ్బారాయుడు దిన్న తేనీటివిందుతో, శ్రీ ఆరెల్ రెడ్డి వగైరాల ఆశీర్వాద వచనంగాల్లో హైదర్‌కు హార్దికమైన వీడ్కోలిచ్చారు.

. . .

కాంగ్రెస్సోషలిస్టు ఫోరం తరఫున కన్వీనరు శ్రీ ఎన్వీ కృష్ణారెడ్డి 20 తేదీ 75 మంది ప్రతినిధులతో కాంసో ఫోరమ్ సమావేశం పేరుమీద సకల ఆర్భాటం అట్టహాసపూరితంగా ఢిల్లీయాత్రకు వెడలినారు

రోటరీ దత్తత

రోటరీ గవర్నరు డాక్టర్ అత్తప్ప 18 తేదీ సతీసమేతంగా నెల్లూరువచ్చారు. అసలు గవర్నరు కార్యక్రమాలకన్నా వక్ర్పుపండుగా వుండిందాయన పర్యటన సరళి. రాజుపాలెంను వేదాయపాలెంను దత్తత తీసుకొన్నారు. విశేషాలు చాలావున్నాయి; పైవారం వివరంగా.

వేదం వర్ధంతి

వేదం వేంకటరాయశాస్త్రి వర్ధంతి 24 తేదీ టౌనుహాలు రీడింగు రూములో డాక్టరు గోపాలరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరుగుతుంది డాక్టరు తిమ్మారెడ్డి కోదండరామయ్య వుపన్యసిస్తారు

ఉచిత వైద్యం

తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని ఒళ్లంకావులుము కొంటున్న శ్రీ సి సి. సుబ్బరాయుడు పేదల సహాయార్థం ఒక ఉచిత వైద్యశాలను ఏర్పర్చారు డాక్టరు జై శంకర

—తరువాత 7 వ పేజీలో

బాలసుబ్రహ్మణ్యం ఘోర మరణం!

ఎస్. పి. క్యాంపుక్లర్కుగా ఆరేళ్ల పని చేసి, తర్వాత అక్కడే హెడ్‌క్లర్కుగా వుంటూ తన పాటిల్‌తో, భక్తిజాతులతో అధికార విశ్వాసాన్ని, పరిచయస్తుల ప్రేమాభిమానాలకు పాత్రుడైన శ్రీ దక్కిరాల బాలసుబ్రహ్మణ్యం 17 తేదీ సాయంత్రం ఆఫీసునుండి సైకిలులో తిరిగివస్తూ, కోర్టుసమీపంలో లారీగుద్దుకొని దుర్మరణం పాలయ్యారు. ఉత్సాహం వురకలు వేస్తున్న 39 ఏళ్ల లేతవయస్సు. భార్య, ఇద్దరు కుమార్తెలు, ఒక కుమారుడు వున్నారు. బాలసుబ్రహ్మణ్యం ఘోర మరణం మరచిపోలేం ఒక విషాద సంఘటన వారి కుటుంబానికి మా సానుభూతి.

హైదరాబాదు లేఖ

(మొదటి పేజీకొరవ)

బద్ధులైన కాంగ్రెస్ వాదులుగానే! విజయవాడ చేరేసరికి కాంగ్రెసువాదులుగానే వేర్పాటు వాదు యాదు.

రాజధానికి వచ్చాకకూడా "సమైక్య రాష్ట్రవాదులమే"నని చెప్పుకొన్న సచివులు అక్కడకు వెళ్ళి ప్రత్యేకరాష్ట్ర వాదులయిపోయారు ఒకమంత్రి అన్నారు "మేం ఏం చేయాలి? మా రాయలసీమ జిల్లాలోకూడా వ్యధాని వధకానికి ప్రజలను అనుకూలంగా చేయడానికి చెప్పగలిగాం? కాని బెజవాడ వచ్చేసరికి ఆ ఒత్తిడికి తట్టుకోలేకపోయాం? అక్కడచేరిన శాసనసభ్యులే వరొకమార్గం లేదంటూంటే, ఆ తీర్మానం చేయవల్సి వచ్చింది" ఆ గడ్డ మహాత్మ్యమది అని యీ నాయకులు తెలుసుకోలేకపోయారు అదే విచారకరం.

ఇంతకూ వారందరూ తీవ్ర సమైక్యవాదులని అనుకోవడంకూడా పొరపాటే తప్పటడుగులు వేసుకుంటూ నడిచే శిశువులలాగా దశలవారీగా వారు ప్రత్యేక రాష్ట్ర వాదానికి చేరువుగా వెళ్ళారు. విజయవాడదగ్గర కృష్ణలో దాన్ని నిమజ్జనం చేశారు పోతే మిగిలేది విభూతేనా?

కాని వీటి ఎత్తుగడలకు అసలు మూల రహస్యం ఢిల్లీలో వుంది ఇటు ఆంధ్ర పార్లమెంటు సభ్యులు, ఇటు అనన్యతీయ మంత్రులు కూడా అనటబానటుగా నడుస్తున్నారు. గత రెండునెలల ఉద్యమ చరిత్ర తిరగవేస్తే యీ మాజీమంత్రుల చర్యలపై అటు పార్లమెంటు సభ్యుల అభిప్రాయాల ప్రభావం కనవడుతుంది. పూర్వం తెలంగాణా ఉద్యమంకూడా యీ రక్షణలతోనే ప్రారంభమయి బ్రహ్మానందరెడ్డి ముఖ్యమంత్రిత్వం బలి ఇవ్వడంతో పూర్తయింది. ఆంధ్ర పార్లమెంటు సభ్యులను నడుపుతున్న అదృశ్య హస్తం ఏది?

మరి ఈనాడు చరిత్ర మళ్ళీ పునరావృతమవుతుందా? ఏది ఏమయినా రాష్ట్ర సమైక్యతకోసం పదవీ పరిత్యాగం చేస్తున్నామన్న బ్రహ్మానందరెడ్డి మౌన ముఖ్యాలంబ్రకులు కావడంలో చిదంబర రహస్యం వుంది తెలంగాణా ఉద్యమానికి కారణం తనపట్ల వ్యక్తిగత విరోధమేనని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి వాదన. తర్వాత పరిస్థితులు దానినే రుజువు చేశాయికూడానని వారి అభిప్రాయం ఎవరో దద్చిసాదించారట; అలాగే తెలంగాణా వాదులను, పదవిలోనుండి తొలిగాక, అనున సాధించే మార్గంలో కనపడుతూంది యీ ఉద్యమం. ఆయన నాయకత్వాన ఎన్నికయిన వారే కదా యీ ఆంధ్ర పార్లమెంటు సభ్యులు. వారి వేర్పాటు ఆలోచనా విధానాలపై ఆయన ప్రభావం, మంత్రం వనిచేయలేదంటే ఎవరైనా నమ్మగలరా? వారి ఎన్నికకు కారణం ఇందిరా ప్రభంజనమూ, బ్రహ్మానందరెడ్డి మంత్రమూ అనేదికూడా యీ దెబ్బతో తేలిపోతూంది.

ఒక్కటే ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర ఉద్యమం పరమోద్దేశం. ఆంధ్ర భాగాన్ని కూడా గట్టుకోకుండా ఏ తెలంగాణామంత్రి రాజ్యం చేయలేదు— విదర్భకుచెందిన వి. పి. నాయక్‌కు దర్జా సహాయం, సహకారం తప్పనిసరి అయినట్లు ఎన్నికల ముందు నాయక్ మాకు అక్కరలేదన్న శాసనసభ్యులు యీనాడు ఏమయారు? మూగపోయారా? మిటి నొక్కితే వళ్ళ ఆ రైతు వెలుగుతాయికూడా?

అలాగే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు, వారి బ్రానం తెలుసుకుంటే మళ్ళీ యీ ఆందోళనమటు మాయం అవుతుంది. అది ప్రధాని ఇందిర తెలుసుకోవాలి; తన 'గరీబీహటావో' నినాదంకాదు కాంగ్రెసు విజయానికి కారణం అని ఆమెకుతెలియాలి అభ్యుదయ కాంగ్రెసు ముసుగులోవున్న యీ వీరులకు ఆమెబలం, స్థానం ఆమెకు మూపాలనే వీరి ఆశయం పాటిల్, సంజీవరెడ్డి, అతుల్యఘోషలు ఆమెను ఎదురించి ఓడిపోయారు, రాజకీయ సన్యాసులయారు కాని ఏమిచేసినా ఆమెతోనేవుండి ఆమెను బలహీనపర్చాలనే ఎత్తుగడ ఇది.

——

ఉచితము!

ఉచితము!! ఉచితము!!!

నెల్లూరు పట్టణములో ఎక్కడలేనటువంటి రుచికరమైన బ్రాహ్మణ భోజనముతో మధ్యాహ్నము (Day time) సమయమున కావలసినన్ని చపాతీలు, రాత్రుల (Night) భోజనముతో కోరినన్ని పూరీలు ఉచితముగా (Free) యివ్వబడుచున్న ఏకైక భోజనశాల.

అందరికి అందుబాటులో యుండవలెననే వుద్దేశ్యముతో సరసమైన ధరలకునడుపబడుచున్న వుత్తమతరగతి బ్రాహ్మణ భోజనహోటల్.

పెరుగులేని భోజనము (Without Curd)	రూ. 1-50
పెరుగు భోజనము (With Curd)	రూ. 1-75
ఏ. సి. (A.C.) భోజనము (స్వీటు, చిప్సు, దాల్, పెరుగు, టిఫిన్‌తోసహా)	రూ. 2-50

ప్రతిఒక్కరు యథాపూర్వకముగా మమ్ముల ప్రోత్సహించెదరని ఆశించుచున్నాము.

పూర్ణా లాడ్జి,
బ్రాహ్మణ భోజన వసతిగృహము.

వివాహమునకు—ముందు—వెనుక
పోయిన యవ్వనమును తిరిగి పొందండి.

ఏవ్యాధి విరకమైనను దిగులుపడవద్దు. పురుషత్వంతక్కువ ఇంద్రియ బలహీనత, బాల్యంలో వృద్ధత్వం, స్వప్నస్ఖలితం శరీర బలహీనత, అజీర్ణం, మలబద్ధకం, శీఘ్రస్ఖలితం, మూత్రంలో ఇంద్రియం కలిసిపోవుట, నరముల బలహీనత, వివాహమైన తర్వాత నిరుత్సాహం కలుగుట యిటువంటి గుణములు గలవారు శృంగార రహస్య నిపుణులైన డా. సూరజ్ చౌదరి గారిని సంప్రదించండి.

సూరజ్ చౌదరి డిస్పెన్సరీ

(మదీనా వాచ్‌కంపెని ప్రక్కన) 16/112, ట్రంకురోడ్

జనవాణి

(2వ పేజీ కొరవ)

పోతుందనుకోవడం ఎండమావుల్లో మంచినీళ్ళు కాశించినట్లే అవుతుంది

ఇంట్లో ఎలకలు వద్దామని యింటికి నిప్పంటించుకోముకదా! మరి ప్రజాస్వామ్య విధానం నచ్చకపోతే ప్రజాస్వామ్య ఆస్తులను ధ్వంసంచేసుకోవడమా మార్గం?

ముల్కీసమస్యకు పూర్తిగా పరిష్కార మార్గం లేదనడం సబబుకాదు. ఆంధ్ర తెలంగాణాలమధ్య ఉద్యోగాలు, కాలేజి సీట్లు, ప్రభుత్వ రాబడులు, గ్రాంట్లు జనాభా ప్రాతిపదిక మీద 2:1 నిష్పత్తిలో మొత్తం రాష్ట్రం మీద లెక్కాయించాలి. ప్రాంతీయసంఘం, ప్రత్యేక బడ్జెటు, అడిషనల్ చీఫ్‌సెక్రటరి పదవులను వెంటనే రద్దుచేరది రాష్ట్ర సమగ్రతను కాపాడాలి.

గూడూరు — పి. వి. ప్రభాకరరావు
ఎం. వి, ఎల్. ఎల్. బి

▲

బహు భాషాకోవిదుడూ, సమైక్యతావాదిగా పేరుగాంచిన ముఖ్యమంత్రి పి వి ఆంధ్రులను రెచ్చగొట్టే వైఖరి నవలంబిస్తున్నాడు. తన మనుమరాలికి 'విశాలాంధ్ర' అని పేరు పెట్టగానే సమైక్యతావాదిగా ప్రజలు భావిస్తారని భ్రమపడుతున్నారు; కాని సమైక్యతావాదిగా రెండు ప్రాంతాలనూ సమాన దృష్టితో చూడలేకపోయాడు! ఆంధ్రప్రాంతంలో జరిగిన పోలీసు కాల్పులపై విచారణ చేయించలేకపోయాడు; ఆంధ్రుల ఉద్యమాన్ని గుర్తించి పంచసూత్ర ప్రణాళికలో అనువైన మార్పులు తెప్పించలేకపోయాడు; తెలంగాణాలో ఆంధ్రుల బాధలనర్థం చేసుకోలేకపోయాడు; ఆంధ్రలో పర్యటించి ప్రజాభిప్రాయం తెలుసుకోలేకపోయాడు; పైగా నలుగురు శాసనసభ్యులను కాంగ్రెస్‌నుండి సస్పెండుచేశాడు. దాంతో కాంగ్రెస్‌వాళ్ళు భయపడి తనకు దాసోహమంటారని భావించినట్టుంది.

రాష్ట్రంలో యిట్లావుంటే కేంద్రంలో ఆ మహాశక్తి మనల్ని కరుణించేట్టులేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో విద్యార్థుల చదువులు గంగపాలవుతున్నాయి. రాజకీయ నాయకులు యికనైనా విద్యార్థులను ఉద్యమం నుండి తప్పించి, తామే నాయకత్వం వహించి, వాళ్లను కాలేజిలకు స్కూళ్లకు పంపే ప్రయత్నం చేయడం సముచితం.

బిల్లుపాడు —ఎం. శ్రీనివాసరావు
ఎం. వి (ఫైనల్)

——

ఘాటకచేరి

(2వ పేజీకొరవ)

సరేపోనిండి- బ్రతికి రాజ్యాలేల్తూ సర్వసౌఖ్యాలనుభవిస్తున్న మహానుభావులే శిలైనట్లల్లా తమ సుందర ముదనష్టపు విగ్రహాలను, లేదా కనీసం చిత్రపటాలనైనా ఆవిష్కరింపచేసుకుంటున్నరోజుల్లో, దేశంకోసం ఆత్మత్యాగంచేసి ఆంధ్రకేసరి అనిపించుకున్న మహనీయుడి విగ్రహం నెల్లూర్లో వెలుస్తున్నందుకు అందరం సంతోషించాం; విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపనకు శంకుస్థాపన అనే ఆ దండగమారి కార్యక్రమాన్ని భరించాం! ఆంధ్రకేసరి మీద అభక్తిప్రపత్తులవూపు, ఆ ఉపన్యాస విన్యాసాల మోపుచూచి ముగ్ధులం కావడమేగాక, 'అంతేముంది, రేపుతెల్లారేసరికి ఈ శంకుస్థాపన రాయికాస్తా నిలువెత్తు విగ్రహంగా సాక్షాత్కరించి కన్నులపండుగ చేయగలద'ని సంబరపడ్డా!

అయ్యా- సదరు తతంగం యావత్తూ జరిగి యిప్పటికి నాలుగైదు నెల్లయింది? ఇప్పుడువెళ్ళి చూడండి ఆ శంకుస్థాపన రాయికి పట్టిన దుర్గతి! ఆనాటి హడావుడికి 'జమీన్‌రైతు' లో ఒక్క బొమ్మ మాత్రం సాక్షీభూతంగా మిగిలిపోయిందే తప్ప, ఆ శిలాఫలకం, దానిపైన చెక్కబడ్డ అక్షరసముదాయం అడ్రసు దొరకడంలేదు.

అసలు రహస్యమేమిటంటే, అది శిలాఫలకం కానేకాదట; అప్పటికప్పుడు అదరాబాదరా ఒక పుచ్చిపోయినచెక్క తీసుకొచ్చి గబగబా నాలుగక్షరాలు చెక్కించి పాతారట! దాన్ని ఫిక్సుచేసిన గోడపైన పవారం సినలొచ్చారంగావుంది. ఏమీటుక్కూడా దోచవుననట్టులేదు, మట్టితో కట్టించారు అధికాస్తా మొన్నటి వానలకు కూలి శిథిలమైపోయి, చెదలు పుట్టలాగా తయారైంది. ఇక మిగిలినదేమిటయ్యాంటే పోలీసాయనకు కాట్లుపికినప్పుడు అలుపు తీర్చుకోడాని కనువుగా నాలుగు యిటుకరాళ్లు!

ఆ దారుణ దృశ్యాన్ని తిలకించిన ఒక ఆంధ్రకేసరి భక్తుకన్నాడుగదా- అయ్యా. మీరేదో గోడపడిపోయిందని, చెక్కముక్క పూడిపోయిందని గుండెలు బాదుకొంటున్నారుకాని, ఆ నలబై నామరూపాల్లేకుండా పోవడమే మంచిది. జయంత్యుత్సవం నాడు చేసుకున్న 'గుడ్ రెసల్యూషన్స్' యేమైనా చెప్పండి? అనాడు విగ్రహ కమిటీ అడ్రసు మీకేమైనా తెలుసా? ఈ నాలుగునెల్లో విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపనకు పీసమంతైనా ప్రయత్నం జరిగినట్టు మీరు విన్నారా? ఈ జయంతి సంవత్సరంలో విగ్రహం అవతరిస్తుందనే ఆశ మీకేకాదు, ఆ కమిటీ సభ్యులకైనా, వుందా? ఇక ఉత్త ఫార్సుగా జరిగిన ఆ శంకుస్థాపన శాలాహా ఆవశేషాలు మాత్రం ఎందుకుంటేం చెప్పండి?- అన్నాడు గనుకే కదా! ఆటు యిటు వచ్చేపోయే జనం నవ్వుకోడానికిగాక, 'నవ్విపోదురుగాక నాకేటిసిగ్గు' అన్నట్టు నిర్వహించడమంత స్పురెందుకా శంకుస్థాపన ఫలంగి? అని లేకపోవడమే మనకు వరుసు; ఆంధ్రకేసరి ఆత్మకు శాంతి!

ఇదండీ మన నిర్వాకం! ఎవర్ని ఎక్కడున్నాడో పాపం- ఆ ఆంధ్రకేసరికి మనం చేస్తున్న గౌరవమిది! మరదాను- మన మింకా ఆయన శతజయంతి సంవత్సరం లోనే వున్నాంకదా! ఆంధ్రకేసరికి యింతటిగౌరవం చేయకం అంధ్రులకే సరి!

——

(6వ పేజీ కొరవ)

రావుగారి 'భారతి సర్వరి'లో 18 శే. శ్రీ కలవకూరు వెంకటరెడ్డి (కె. వి. ఆర్) ఈ తాత్కాలిక వైద్యశాలకు ప్రారంభోత్సవం జరిపారు; మేగోరి అధ్యక్షించారు. వైద్యంకరే, నైవేద్యం సంగతి!

నెల్లూరు బజారు

మొ గొలుకులు	పుట్టి 1 కి	800-00
దొంగనంబర్లు	,,	720-00
జి. ఇ. బి.	,,	650-00

(ఇంకేరకం ధాన్యమూ మార్కెట్‌లో లేదు)

——

శ్రీరామా
ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్
శ్రీ రంగరాజపురం, నెల్లూరు
బెనిఫిషియల్ కం సేవింగ్ స్కీము
7వ డ్రా 21-12-72
1315 సిరెడ్డి వెంకటసుబ్బారెడ్డి జెమూరు
858 సిరి సుబ్బారావు, నెల్లూరు
448 కూలి గోవిందయ్యశెట్టి కదవ
1287 నూగిరి హైమావతి మోహర్, గూడూరు.
428 పలువాడి పాపకాంమ్మ, నెల్లూరు.

ప్రకటన

శ్రీ వేమూరు రమణారెడ్డి s/o వెంకటసుబ్బారెడ్డి, కోటంబేడుగ్రామం అండ్ పోస్టు వెంకటగిరి తాలూకా, నెల్లూరుజిల్లా గారికి:

కశిరెడ్డి రంగారెడ్డి s/o వరసారెడ్డి వెంకనపాళెం గ్రామం, వంజివాకపోస్టు, గూడూరు తాలూకా తెలియచేయునది ఏమనగా:

నా తాలూకు స్థిరాస్తి యం 12-37 టు మీకు ఒక యకరా రూ 1350 చొప్పున రూ. 16699 లకు విక్రయించులాగున 6-11-71 తేదిన నిర్ణయించుకొని రూ. 5000 లు అడ్వాన్సుగా యిచ్చినారు. మిగిలినపైకము 15-4-72 తేదిన చెల్లించినావలన సదరు భూమిరిజిష్టరు చేసికొనవలయునని వ్రాసికొంటిమి. అట్టి పై గడ్డయినకొన్న 15-4-72 తేదికి మిగిలిన పైకము చెల్లించకుండిన ఆ డ్వాన్సుగా యిచ్చిన రూ 5000 లు మీరు వదలుకొనవలయునని వ్రాసికొంటిమి. 20-11-72 తేదివరకు మాకు యే విషయము మీరు తెలుపకపోవుట పై తేదిన పి. ప్రభాకర శాస్త్రి బి. ఎ. బి. యల్. అడ్వకేటు, గూడూరు వారిద్వారా రిజిష్టరు నోటీసు యిచ్చియుంటిని. మీరు గ్రామముకోలేరని సదరు నోటీసు మాకు తిరిగివచ్చినది కనుక 31-12-72 తేదిలోగా మీరు వచ్చి నాకు రావలసిన రూ. 11699 లు చెల్లించి నావలన భూమిరిజిష్టరు చేయించుకొనవలయునేయు, అట్లు చెల్లించనియెడల మీరిచ్చిన రూ. 5000 లు అగ్రిమెంటు ప్రకారము విరమించుకొనవలసియున్నది. సదరు భూమి నా స్వాధీనములోవున్నది కాన దీనిపై మీకేలాటి అధికారములేదు. ఇది సీలింగునకు అన్వయించదు అని యీ పత్రికాముఖమున తెలియచేయడమైనది.

ఇట్లు
కశిరెడ్డి రంగారెడ్డి,
వెంకనపాళెం,
22-12-72.

వచ్చేటప్పుడు మీతోపాటు
మీ భార్యను
తీసుకురండి

కుటుంబ నియంత్రణ కేంద్రంలో మీరు చెప్పినది వినేందుకు మేము సిద్ధంగా ఉన్నాం: మీ వ్యక్తిగత సమస్యలను తెలుసుకుని మీ వ్యక్తిగత జీవితంలో సహాయంగా ఉండే సలహాలు. ఇంకా ఎక్కువ సంతోషానికి దారితీసే సలహాలిచ్చేందుకు మేము సిద్ధంగా ఉన్నాం. మీరు దాపరికం లేకుండా మాతో మాట్లాడవచ్చు. ఏ ప్రశ్న అయినా, మీ మిత్రుల నడగడానికి సంకోచించే ప్రశ్నకూడా మమ్ముల నడుగవచ్చు.

మీతోపాటు మీ భార్యను తీసుకురావటం మంచిది. ఆమె కూడా లేడీ డాక్టరుతో మాట్లాడుతారు. మిమ్ముల నడగటానికి కూడా వెనకాడుతూ వచ్చిన సందేహాలను ఆమె నివృత్తిచేసుకోవచ్చు.

మీరు ఇంటికి తిరిగి వెళ్లినప్పుడు వివాహ జీవితము మీకు మరింత సంతోషదాయకంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే....

మీ భార్యకు
ఇప్పుడు మరింత
మనోవికాసం
కలిగింది

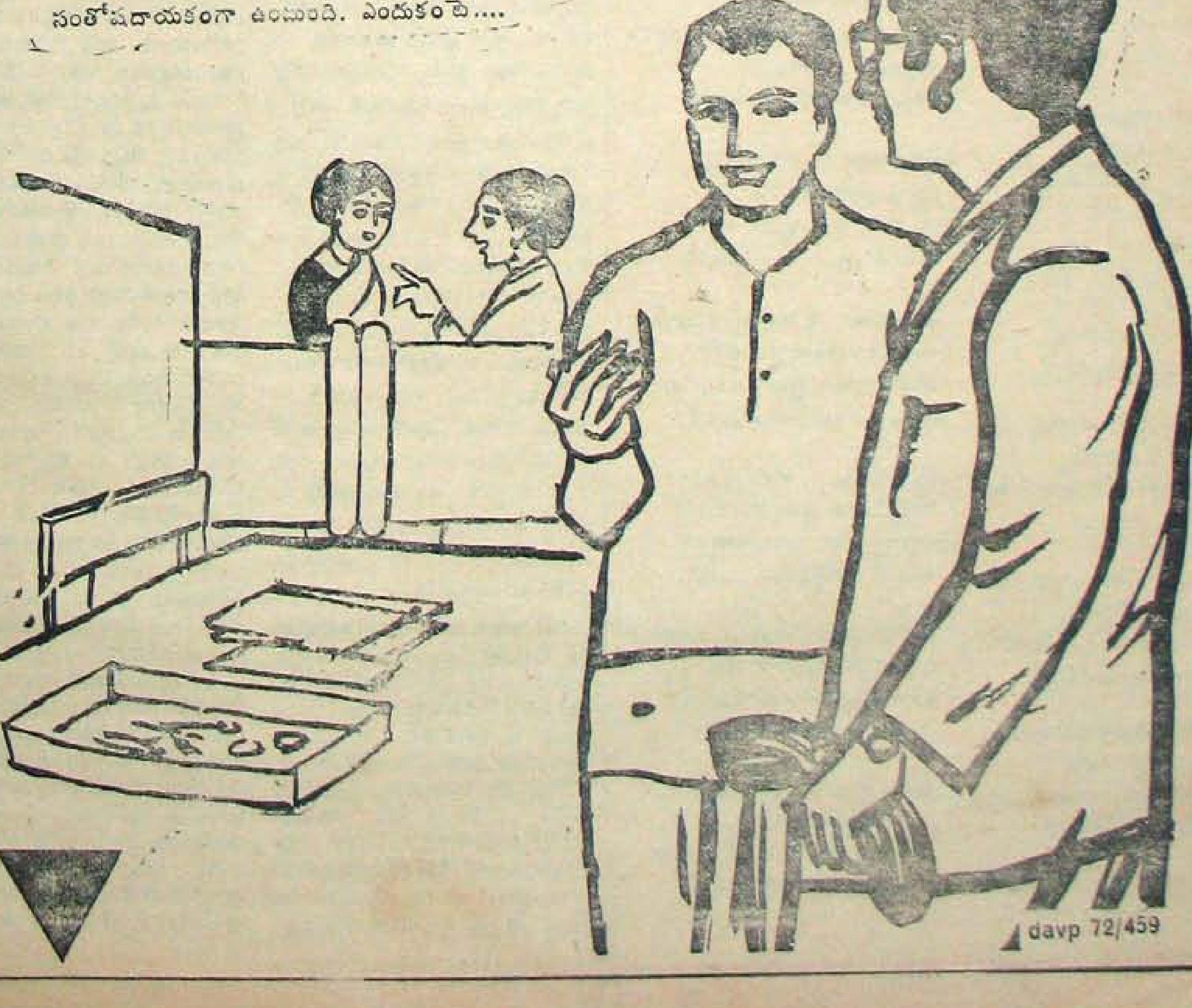

davp 72/459

ముల్కీ నిబంధనలు రాజ్యాంగ విరుద్ధంకావా?

(3వ పేజీ తరువాయి)

తము గల చట్టములన్నియు పార్లమెంటు వాటిని రద్దుచేయునంతవరకు అమలులో నుండగలవు.

1956 వ సంవత్సరములో జరిగిన రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ ద్వారా హైదరాబాదు సంస్థానంలోని తెలంగాణా పూర్వపు ఆంధ్రప్రాంతముతో కలుపబడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌గా రూపొందినది. అందువలన అప్పటినుండి తెలంగాణా ప్రాంతము ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఒక భాగమైనది. హైదరాబాదు సంస్థానం విభజింపబడక పూర్వము ముల్కీ నిబంధనలు రాజ్యాంగ చట్టపు 35 వ అర్టికలు క్లాజు (బి) వలన చట్టసమ్మతమై అమలులోవుంటూ వచ్చినవి అప్పటివరకు అందు విషయమై ఏలాటి అనుమానమునకు ఆస్కారము లేదు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత ఈ నిబంధనలు చట్టసమ్మతమైనవా యను విషయము వివాదాస్పదమైనది.

రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ జరిగిన తరువాత 1957 వ సం॥లో పార్లమెంటు పబ్లిక్ ఎంప్లాయ్‌మెంటు యాక్టు (Public Employment Act) పాసుచేసింది. ఈ చట్టము రాజ్యాంగపు 16 (3), 35 (బి) ఆర్టికల్సు ప్రకారం చేయబడినది ఇందు 2-వ సెక్షనుప్రకారము ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన ఉద్యోగముల విషయంలో ఏదేని ఒక ప్రాంతంలో నివాసముతప్పనిసరియను ఉద్దేశముగల చట్టములన్నియు రద్దుచేయబడినవి కాని 3-వ సెక్షనుప్రకారము తెలంగాణా ప్రాంతములోని ప్రభుత్వ ఉద్యోగములకు సంబంధించి ఆ ప్రాంతములో కొంతకాలపు నివాసము తప్పనిసరియను నిబంధనలు తయారుచేయుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు అధికార మివ్వబడినది. అట్టి నిబంధనలు సబార్డినేటు ఉద్యోగములకు మాత్రమే వర్తించవలెను. నాన్‌గెజిటెడ్ ఉద్యోగములు, తహశిల్దారు ఉద్యోగము యివి మాత్రమే సబార్డినేటు ఉద్యోగములుగా పేర్కొనబడినవి. ఈ నిబంధనలు పై చట్టము అమలులోకి వచ్చిన తేది నుండి 5 సంవత్సరములు మాత్రమే అమలులో నుండవలెను మొదట వుద్దేశింపబడినది తరువాతి సవరణ ద్వారా 5 సంవత్సరములు 15 సం॥గా మార్చబడినది. పై సెక్షన్ననుసరించి కేంద్రప్రభుత్వము తెలంగాణాకు సంబంధించి నిబంధనలను రూపొందించినది. పూర్వం నిజాంవారు జారీచేసిన ముల్కీ నిబంధనలకు, కేంద్రం రూపొందించిన నిబంధనలకు కొంత తేడా వున్నది. ఈ చట్టము 1959 వ సంవత్సరం మార్చినెల 21వ తేదిన అమలులోకి వచ్చినది. అందువలన కేంద్రము రూపొందించిన ముల్కీనిబంధనలు 1974సంవత్సరంవరకు అమలులోవుండేవి.

పబ్లిక్ ఎంప్లాయిమెంటు యాక్టుయొక్క 3వ సెక్షను, దాన్నికింద కేంద్రప్రభుత్వము జారీచేసిన ముల్కీ నిబంధనలు రాజ్యాంగ చట్టములోని ప్రాథమిక హక్కులకు భంగకరమని, అందువలన యీ నిబంధనలు చెల్లనేరవని ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులోను, సుప్రీమ్‌కోర్టులోను వాదించడము జరిగినది. ఈ విషయములో హైకోర్టు కొన్ని తీర్పులను చెప్పియున్నది. ముగ్గురు న్యాయమూర్తులతోకూడిన ఒక ఫుల్‌బెంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ యేర్పడ్డ తరువాతగూడా ముల్కీ నిబంధనలు చట్టసమ్మతమైనవని తీర్మానించి యున్నది. తరువాత

15 తేది నెల్లూరుబంద్ వుత్సవంలో ఇంజనీర్లు, న్యాయవాదులు

ఐదుగురు న్యాయమూర్తులతో కూడిన మరియొక ఫుల్‌బెంచి యింతకు భిన్నముగా అభిప్రాయము వెలిబుచ్చినది కాని యీ విషయంలో సుప్రీమ్‌కోర్టు తీర్పులు రెండు యున్నవి కాబట్టి హైకోర్టు తీర్పులను గురించి యెక్కువగా చర్చించ నవసరములేదు.

1959 వ సంవత్సరములో సుప్రీమ్ కోర్టు పబ్లిక్ ఎంప్లాయ్‌మెంటు యాక్టు 3వ సెక్షను, దానిక్రింద కేంద్రప్రభుత్వము చేసిన ముల్కీ నిబంధనలు రాజ్యాంగ చట్టమునకు భిన్నముగా నుండుటచే చెల్లనేరవని తీర్మానించినది. ఈ తీర్పులో పై చట్టపు రెండవ సెక్షను విషయముగానీ, తొలుత నిజాం నవాబు జారీచేసిన ముల్కీ నిబంధనలు రాజ్యాంగ చట్టపు 35 (బి) ఆర్టికలు క్రింద తిరిగి అమలులోకివచ్చి చెలామణి కాగలవా అను విషయమునగూర్చిగాని యేలాంటి అభిప్రాయము వెలిబుచ్చలేదు. మొన్న అక్టోబరు నెలలో యీ నిబంధనలకు సంబంధించి సుప్రీమ్‌కోర్టు మరియొక తీర్పు నిచ్చినది. రాజ్యాంగం ఆర్టికలు 35 (బి) ప్రకారము ముల్కీనిబంధనలు చట్టసమ్మతమైనవని తీర్మానించినది. ఈ తీర్పే రాష్ట్రములోని నేటి ప్రతిష్టంభనకు కారణమైనది

సుప్రీమ్‌కోర్టు కడపటితీర్పు సహేతుకమైనది కాదేమోనని పిస్తుంది. పబ్లిక్ ఎంప్లాయ్‌మెంటుయాక్టు 3వ సెక్షను చెల్లకుండా పోయినపుడు, 2వ సెక్షను సైతము చెల్లదని తీర్మానించుటను గురించి వివాదమునకు తావులేదు. పై రెండు సెక్షనుల చెల్లకపోయినప్పుడు పబ్లిక్ ఎంప్లాయ్‌మెంటు యాక్టు లేనట్లే భావించవలసి యుంటుంది. అట్టి పరిస్థితిలో నివాసార్హతను తెలంగాణా ప్రాంతమునకు పరిమితముచేయు ముల్కీ నిబంధనలు చట్టసమ్మతము కాగలవాయనునది ప్రశ్న. రాజ్యాంగపు ఆర్టికలు 16 (3) లో ఉద్దేశించబడినది పూర్తి రాష్ట్రము; రాష్ట్రములోని ఒక ప్రాంతముకాదు. ముల్కీ నిబంధనల ప్రకారము తెలంగాణాలోని కొన్ని ప్రభుత్వపు ఉద్యోగములకు తెలంగాణాలో నివసించువారుమాత్రమే అర్హులు. రాష్ట్రములోని ఇతర ప్రాంతవాసులకు ఆ అర్హతలేదు. ఈ విధముగా తెలంగాణాలోని ఉద్యోగములు అచ్చటి వారికే పరిమితము చేయుట, ఇతరులకు ఆ అర్హత లేకుండాచేయుట రాజ్యాంగమునకు వ్యతిరేకమనిపిస్తుంది. ఈ విషయమును గురించి సుప్రీమ్‌కోర్టు రెండవ తీర్పులో చెప్పబడిన యీ క్రింది విషయమును పరిశీలించుట అవసరము:

"It seems to us that the effect of Reorganisation of States made under Artieles 3and 4 of the constitution making Telangana a part of a new State has to be ignored under article 35(b);otherwise a fundamental right conferred on persons under Article 35(b)—it must be remembered that Article 35 (b) is a part of the Chapter on FundamentalRights—would be liable to be taken away by the Re-oganisation of States. It cannot be denied that the purpose of Re-orgnisation of States is not to take away fundamental rights"

ముల్కీ నిబంధన ప్రాథమిక హక్కు కాగలదా? ఈ హక్కులకు సంబంధించిన ప్రకరణలో గల ప్రతి విషయము ప్రాథమిక హక్కు అనిపించుకోగలదా? ప్రాతీయార్హత అట్టి హక్కులకు భంగపాటుకాదా? దేశములోని ప్రతిపౌరునకు జన్మస్థానము, నివాసము మొదలగు విషయములతో సంబంధము లేకుండా ఉద్యోగావకాశం కలిగించుట ప్రాథమిక హక్కు అవుతుంది. ఒక ప్రాంతములోని ఉద్యోగములకు ఆప్రాంతములో నివసిస్తే తప్ప అర్హత లేదనుట ప్రాథమిక హక్కు కాజాలదు. అది ప్రాథమిక హక్కుకు వ్యతిరేకమవుతుంది రెండవతీర్పులోని ఈ యంశము మొదటితీర్పులోని ఉద్దేశమునకు వ్యతిరేకముగా నున్నది ఇందుకు సంబంధించి మొదటితీర్పులో ఆర్టికలు 16 (3)ను గురించి కోర్టు చెప్పిన విషయము గమనార్హము:

"By the first clause equality of opportunity in employment or appointment to an office is guaranteed. By the second clause, there can be no discrimination, among other things, on the ground of residence. Realising, however, that sometimes local sentiments may have to be respected or sometimes an inroad from more advanced States into less developed States may have to be prevented, and a residential qualification may, therefore, have to be prescribed, the exception in clause (3) was made. Even so, that clause spoke of residence within the State. The claim of Mr. Setalvad that Parliament can make a provision regarding residence in any particular part of a State would render the general prohibition lose all its meaning. .....We accept the argument of Mr. Gupte that the Constitution, as it stands, speaks of a whole State as the venue for residential qualification and it is impossible to think that the Constituent Assembly was thinking of residence in Districts, Taluqas, cities, towns or villages. The fact that this clause is an exception and came as an amendment must dictate that a narrow construction upon the exception should be placed as indeed the debates in the Constituent Assembly also seem to indicate.... It follows, therefore, that section 3 of the Public Employment (Requirement as to Residence)Act, 1957 in so far as it relates to Telangana (and we say nothing about the other parts) and rule 3 of the rules under it are ultra vires the Constitution."

అందువను అట్టి నివాసమును తెలంగాణా ప్రాంతమునకే పరిమితము చేయు ముల్కీ నిబంధనలు రాజ్యాంగమునకు వ్యతిరేకముగానున్నవని, అందువలన అవి చట్టసమ్మతము కావని తోస్తుంది. ఈ కారణము వల్లనే ముల్కీ నిబంధనల బిల్లును ప్రభుత్వము పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్ట ప్రయత్నించినపుడు పార్లమెంటుకు ఈ విషయంలో చట్టము చేయు అధికారము లేదని, అట్టి చట్టము చెల్లదని సుప్రీమ్ కోర్టు తీర్పు చెప్పే అవకాశము లేకపోలేదని బిల్లు ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రతిపక్ష నాయకులు వ్యతిరేకించుట, ఈ విషయమును గురించి అటార్నీ జనరల్ అభిప్రాయమును తీసుకొనుట అవసరమని చెప్పుట జరిగినది. అందువల్లనే సుప్రీం కోర్టు మాజీ చీఫ్ జస్టిస్ శ్రీ కె. ఎస్. వాంచూ, న్యాయశాస్త్ర కోవిదుడు శ్రీ ఎం. సి. సెతల్వాద్, అటార్నిజనరల్ శ్రీ నిరేన్‌డే గారలతో ఏర్పాటుచేసిన కమిటీ రాజ్యాంగములోని ఆర్టికల్ 16 (3) సవరించబడితేతప్ప ముల్కీ నిబంధనల గురించి చట్టముచేయుట ప్రమాదకరమని హెచ్చరించడం జరిగింది. అట్టి సవరణ అవసరము లేదనే న్యాయశాఖామాత్యులు శ్రీ గోఖలేగారి అభిప్రాయము పొరపాటనిపిస్తుంది. వారు ఆర్టికల్ 16 (3), 35 (బి) మధ్య భేదమున్నట్లు అభిప్రాయపడుతున్నారు. నిజములో అట్టి భేదమేమిన్నీలేదు. రెంటిలోని వుద్దేశ్యము ఒకటే. ఆర్టికల్ 16 (3) లేకుండా ఆర్టికల్ 35 (బి) స్వతంత్రంగా నిలబడలేదు.

ముల్కీ నిబంధనలు రాజకీయ రంగములోనేకాక న్యాయశాస్త్ర ప్రవీణులలోను, న్యాయమూర్తులలోను భిన్నాభిప్రాయములకు కారణమైనవి కేంద్ర ప్రభుత్వము బిల్లును పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టింది. కాంగ్రెస్ పార్టీకి మెజారిటీ వున్నదికాబట్టి, ఈ బిల్లు పార్లమెంటు ఆమోదాన్ని తప్పకపొందుతుంది తర్వాత ఈసమస్యను గురించి న్యాయస్థానాలు ఏ విధముగా తీర్పు చెప్పగలవో చూడవలసి వుంది.

శివారెడ్డి పద్యాలు..

తెడ్డువేసిదేవ! వడ్డుజేర్పు!

తప్పనారిద్రొక్కి తంటాలు బడకుండ
సరళకాలమందు మంచమెక్కి
నలిగిదావకుండ నాతెప్పకడతేర్పు
తెడ్డువేసి దేవ! వడ్డుజేర్పు!

కొత్తబిచ్చగాణ్ణి, సత్తంటె చిత్తంటె
తెలియనోణ్ణి పట్టి తిక్కలోణ్ణి,
పామరణ్ణి నీదు పాదాలపైఒడ్డ
దారిజూపు లేదు వేరుచూపు!

కలముబట్టి విశ్వకళ్యాణసంధాయి
యైన నీచరిత్ర అడపదడప
వ్రాయలేను పిచ్చి వ్రాతలోరాతలో
కాలమెల్లద్రోశ కడకురోశ!

వయసు తెల్లినాక, వట్టొరక్తముకాస్త
వుడిగినాక, బిగువు సడలినాక
వేడిదగ్గినాక చూడాలననుకున్న
నాటుకబిని నిన్నె నమ్ముకున్న!

తెల్పరించికొంత దేహదారుఢ్యమ్ము
సడలుచుంది దంతసౌష్ఠవమ్ము
పరిచెడింది, వెధవ మమకారమిడిపోదు
లేవుమావ్గూడ రెప్పలేదు!

జేరి వరమపదము గారాబునాతండ్రి,
కన్నుమూసె నన్నుగన్నతల్లి,
దాసుడుండి యింక చేసేదియేముంది?
బ్రదికి సుఖములేదు బరువుచేటు!

ఎప్పుడోలుకుదేవ యెగ్గబొక్కిప్రాణాలు
గోల పోయినట్లు ప్రాలుమాలి
నిరుపయోగ్యమునకు నిలువుదోపిడ్జాను
అతుగుపైన ముళ్లతొడుగుపైన!

వద్దనంటె తెచ్చి వాల్చావు మోయరాని
బరువు బొక్కపెద్దబండ నెత్తి
పైన, యింతగొప్ప వరముమెంటానాకు?
కవికి యింతపెద్ద కరిసరిక్క?

గడ్డిదింది బుద్ధి, పడ్డాను సంసార
కూపమందు, త్రోవజూపు నాథు
డీవుదక్క అన్యుడెవ్వడున్నాడింక
దిక్కు మొక్కు ముందు దీనబంధు!

ఎక్కడి భార్యాబిడ్డలు,
యెక్కడిసంపదలు, పాడ్డుయెంతవరకుహా
ళ్లక్కిదియన్ని, కానక
దిక్కునేడ్డాన కొంప చెడబుట్టానే!

కారులోనబెట్టి వూరూరుత్రిప్పాను,
వరుపు మంచమిచ్చి పండబెట్టి,
యెండవానయనక బండదాకిరిచేత
మాయ బొమ్మ కడకు పట్టిపాలు!

అయిపోయింది టైము, అస్తాదిచేరాడు
యినుడు, మూటముల్లె యెత్తుకోని
పయనమునకు సిద్ధపడకతప్పేదేమి
గాదు, యింతలోనె గంటమోగె!

కూలివాడుమొదలు కోటీశ్వరుడుదాక
పేకలి మొదలు బ్రహ్మవేత్తదనక
కాలగర్భమందు కలసిపోవాల్సిందె
జగతి మంచిసెడ్డమిగులు నగుల!

బంధుజాలముంది, బలముంది, ధనముంది
కొంపగోడివుంది, గూడువిడిచి
వెళ్ళిపొయ్యెనాడు వెంటొచ్చేదొకటేల
పెట్టిమొట్టి భ్రమలు వెతల్రతమలు!

కూడుగుడ్డలిల్ల కొలువులినక్కర్ల,
ఆస్తిపాస్తి సైతమవసరంల,
ముందుసీటునాకు మోక్షసామ్రాజ్యాలో
యెత్తిపెట్టుతండ్రి! వత్తుక్యరలో!

కనబడుటలేదు

మా తమ్ముడు యం. పిపితుల్లాబేగ్ మతిస్థిమితములేక (పిచ్చి) కనుమూరు నుండి నెల్లూరుకువచ్చి తప్పిపోయినాడు. వయస్సు సుమారు 30 స॥ ఎత్తు 5½ అంగుళలు. చామనఛాయ, బలహీనముగా యుండెను. తప్పిపోయినప్పుడు తెల్లటి నిక్కరు, చిరిగిన షెర్టు తాపా ధరించి యున్నాడు. గుండుమీద మచ్చ కలదు. ఇంగ్లీషు, తెలుగు, ఉర్దూ మాట్లాడగలడు. స్వగ్రామం మా రాజుపురం అమా తీసి అప్పగించినవారికి రూ 100 లు బహుమతి యివ్వబడును. ఇట్లు,

యం. సత్తార్‌బేగ్,
లాటీన్‌వరు, మారాజుపురం, ఒంగోలుజిల్లా

చిత్ర జగత్

★ 'ఊరికి ఉపకారి' ని కాలక్షేపంగా ఆనందించవచ్చు!

★ విప్లవ నటుడు, విప్లవ దర్శకుడు విప్లవాన్ని చాలాచప్పుగాచూపించారు!

★ 'బాలమిత్రులకథ' కూడా సెన్సారుకు ఢిల్లీ చూడవలసివస్తుందా?

★ చెంచురామయ్య 'మల్లమ్మ కథ'

ఊరికి ఉపకారి

ఎం. ఎస్ రెడ్డి సమర్పించిన సుందరం మూవీస్‌వారి 'ఊరికి ఉపకారి' చిత్రాన్ని పత్రికలవారికి చూపించారు. టూకీగా కథను క్రితంవారమే రాశాను కాబట్టి మళ్ళీ చెప్పవలసినపనిలేదు.

ఇక చిత్రాన్ని చూసిన తర్వాత కలిగిన అభిప్రాయం ఏమంటే – 'బాగానేవుంది' అంటాం. చిత్రం మొదటిభాగం వరకూ కథలో కొత్తదనం వుంది; కథనమూ బాగుంది. చలం హీరోగా నటించిన చిత్రాల్లో వుండే వేగమూ, కొత్తదనమూ కనిపించి, చాలా హుషారుగావుంది.

చిత్రం రెండవభాగం వచ్చేసరికి దర్శకుడు 'కె. ఎస్. ఆర్. దాస్' కనిపిస్తాడు. సాధారణ క్రైం చిత్రాల వరవడిలో దాస్ కథను నడిపించటంవల్ల ప్రేక్షకులకు ఉత్సాహంగా వుంటుందేమోకాని కొత్తదనం మాత్రంలేదు. అలా కాకుండా సెంటిమెంటల్‌గా నడిపివుంటే చిత్రానికి బలం కలిగేది.

అయితే– ఎం. ఎస్. రెడ్డిగారు అన్నట్లు 'ఈసారి కమర్షియల్ చిత్రాన్నే తీశాను. మన అభిరుచులకు వ్యాపారానికి సంబంధం కనిపించటంలేదు. ఇది నా అనుభవం' అన్నమాటలు గుర్తుకొచ్చాయి. సినిమా చూసిన తర్వాత ఆత్రేయ వస్తుండగా రెడ్డిగారు అడిగారు 'ఎలావుంది' అని. 'మీరు తీయాల్సిందికాదు.' అన్నారాయన. 'పోనీ లెండి. డబ్బులొస్తాయా?' అని అడిగారు రెడ్డిగారు. 'దానికి ఢోకాలేదు' అన్నారు ఆత్రేయ!

కాబట్టి చిత్రాన్ని స్త్రనశల్య పరీక్ష చేయటం అనవసరమనిపిస్తుంది.

చిత్రంలో సంగీతం బాగుంది. సత్యం చక్కని సంగీతాన్ని మొదటిభాగంలోనూ యిచ్చాడు. క్రైం చిత్రానికిచ్చేదాన్ని రెండో భాగంలోనూ యిచ్చాడు.

మొత్తానికి 'ఊరికి ఉపకారి'కి చూస్తూ ఆనందించవచ్చు – చలం ప్రేక్షకుల్ని ఆకట్టుకుంటాడు కాబట్టి!

బ్రహ్మానందరావు

ప్రజానాయకుడు

చిత్రం విడుదలైన చాలా కాలానికి 'ప్రజానాయకుడు' చిత్రాన్ని మద్రాసులో పత్రికలవారికి చూపించారు. ఎందుకో తెలీదు. ఏదో ఈ చిత్రంమీద చాలా అలజడి కలిగిందికదా, ఏమిటో చూద్దామనిపించింది.

తీరా చూసిన తర్వాత ఈ చిత్రం పట్ల సిటీకోసం సెన్సారువారు వహించారా అనిపించింది! సాధారణంగా వాగరూపణం నటించే చిత్రాల్లో ఆయనవేసే విసుర్లకన్నా ఎక్కువేమీలేవు. కాకపోతే హింసాకాండ-తుపాకులతోనే స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించాలన్న నినాదం వుండటమే సెన్సారు అభ్యంతరమై వుండొచ్చు. అంతేకాని చిత్రంలో అంత ప్రమాదకరమైన దృశ్యాలు లేవు; డైలాగులూలేవు. చిత్రాన్ని చూస్తుంటే మనకేమీ రక్తం ఉప్పొంగిపోదు పోనీ సెన్సారుబాధలవల్ల ఏమైనా సీన్సు 'కట్' అయినాయా అంటే అదేమీలేదు. గోడలకున్న గాంధీ, నెహ్రూ, ఇందిరాగాంధీ పటాలను తీసేయమన్నారట! ఇదేవారి అభ్యంతరం! దీనివల్ల కథకు జరిగే నష్టమేమీలేదు.

కాని కథనం బాగాలేదు. విప్లవ దర్శకుడు, విప్లవ నటుడు – యిద్దరూ కలిసి విప్లవాన్ని చాలా చప్పగా చూపించారు. పైగా బాక్సాఫీసు సూత్రం ప్రకారం కొంత సెంటిమెంటు దృశ్యాలు జోడించి అసలు కథను నీరసపరచటం జరిగింది. చిత్రం రన్‌కూడా అయిపోయింది కాబట్టి యింకా తర్కించటం అనవసరం

బాలమిత్రుల కథ

'ప్రజానాయకుడు' చిత్రానికి కలిగిన యిబ్బందులే ఎస్. భావనారాయణ సమర్పించే 'బాలమిత్రుల కథ'కు వచ్చింది. పూర్తి అయిన చిత్రాన్ని ఈమధ్య చూడాన్ను. చిత్రంలో నక్సలిజం ఉద్యమంవుంది. దీనివల్లనే సెన్సారువారు అభ్యంతరం చెప్పారు. ఇప్పుడు చిత్రాన్ని బొంబాయికి తీసుకెళ్లారు. బొంబాయిలో సెన్సారు అవుతుందో, లేక యిదికూడా ఢిల్లీకిపోవాలో తెలీదు. ఏమైనా ప్రయోజనాత్మక చిత్రాల్ని నిర్మించాలంటే సెన్సారు నిబంధనలు అడ్డుగానేవున్నాయి.

మల్లమ్మ కథ

నెల్లూరువాసి చెంచురామయ్య సినిమా పరిశ్రమలో చాలాకాలంగా వున్నారు. ప్రొడక్షన్‌శాఖలో దిట్ట. ఈనాటి ప్రముఖతారల్లో చాలామంది అతనంటే అభిమానం వున్నవాళ్ళు. కొంతమందిని ఆయన తెరకు పరిచయం చేశాడుకూడా. పూర్వం 'ప్రతిభాశాస్త్రి' ప్రొడక్షన్‌శాఖలో వ్యవహరించేవాడు. అతని తర్వాత అంతటి శక్తి సామర్థ్యాలతో చెంచురామయ్య వచ్చాడు. పెద్దపెద్ద కంపెనీలన్నింటిలో చెంచురామయ్య పనిచేశాడుకూడా.

ఇప్పుడు అతను భుజంగరావు అనే మిత్రుడు సహకారంతో 'మల్లమ్మ కథ' చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నాడు. సంజీవి దర్శకత్వం శారద, కృష్ణ నాయికా నాయకులు చిత్రనిర్మాణం చాలా భాగం అయిపోయింది. శ్రీశైలం వెళ్ళి కొంత షూటింగ్ జరిపితే జనవరి నెలాఖరుకు చిత్రాన్ని పూర్తిచేసి ఫిబ్రవరిలో విడుదల చేస్తామన్నారు.

ఈనెల 12 తేది సాయంకాలం 'టీ'తో ఆరంభమైనపార్టీ డిన్నర్‌తో ముగిసింది. ఇది ఆర్.ఎస్. మూవీస్ 'మల్లమ్మ కథ' పార్టీ అని ప్రసంగించేట్లుగానే ఉంది. ఎందుకంటే చిత్రాన్ని ప్రారంభించగానే ఇంత

—తరువాయి 10వ పేజీలో

"ఊరికి ఉపకారి"లో ఒక సన్నివేశం- ఆరతి, రాజశ్రీ, చలం.

సమీక్ష

ఊరికి ఉపకారి

యం.యస్. రెడ్డి సమర్పించిన సుందర మూవీస్ వారి "ఊరికి ఉపకారి" చిత్రం పేరు చాలాబాగుంది తేలికపదాలతో వినడానికి సొంపుగావుంది. పేరు వినగానే యిదొక ప్రయోజనాత్మక చిత్రంగా స్ఫురిస్తుంది.

ఆంధ్రదేశంలో అనేకమైన వెనుకబడ్డ పూర్లున్నాయి. నిత్యము కక్షలతో నిండుకున్న పూర్లు, దారిద్ర్యంతో, ఆర్థిక దౌర్బల్యంతో బాధలుపడే పూర్లున్నాయి. ఈ చిత్రం పేరునుబట్టి, యిలాంటి పూళ్ల పుద్ధరణకు యీ చిత్రం ఒక మార్గదర్శిగా నిలిచివుంటుందని ఆశించవచ్చు కాని ఆ షద్దేశంతో యీచిత్రం చూస్తే పూర్తి నిరాశే కలుగుతుంది.

పేరుకు కథకు సంబంధం లేని చిత్రమిది. ఇందులో ఎక్కడా సాంఘిక ప్రయోజనం కనుపించదు

చిత్రం ప్రథమములో కథానాయకుడు రాము (చలం) చేత కొంత పరోపకారం చూపుతారు డబ్బుపెట్టె దోచుకపోయే దొంగను రాము పట్టుకుంటాడు ఆకలి అన్న బిచ్చగాడికి దయతో తనదగ్గరున్న ఒక్కరూపాయీ దానంచేస్తాడు ఒకడికి రక్తదానంచేసి బ్రతికిస్తాడు. పదిమంది రౌడీలను ఎదుర్కొని ఒక జమీందారు (గుమ్మడి) ప్రాణం, ధనము కాపాడుతాడు. అంతే. ఆ తర్వాత రాము ఆ జమీందారు యింట్లో మకాం పెట్టాడు అవల పేదలూ లేదు, పరోపకారమూ లేదు ఊరూలేదు, ఉపకారమూలేదు.

తర్వాత చిత్రంలోచాలాభాగం రాముపాత్ర, జమీందారు యింటిగొడవలు చక్కదిద్దటంతో, జమీందారు కూతురు రాధ (ఆరతి)తో డ్యూయట్లు పాడుకుంటూ షికార్లు కొట్టడంతో, రాధతో పెండ్లి గొడవలతో, రాము నెత్తిమీద పర్సు వద్ద హత్యానేరాన్ని తొలగదోసుకోవడంతో, రాము పుట్టుపూర్వోత్తరాలను రుజువు పరచుకోవటాలతో, దొంగలముఠాల

గ్రి. గోపాలరావు

నెదుర్కోవటాలతో ముగిసి తేలుతుంది. పేదగా పరిచయమైన రాముపాత్ర చిత్రం చివరన పెద్ద ధనవంతురాలి కొడుకై ఒక జమీందారు అల్లుడై కూర్చుంటాడు.

ఊరికి ఉపకారి అంటూ ప్రారంభమైన యీ చిత్రం, చివరకు ఒక చిన్నవాడు ఒక అమ్మాయిని వివాహమాడే మామూలు చిత్రంగా మారిపోయింది.

చిత్రంలో 'క్రైమ్' ఎక్కువగా చూపబడింది. దొంగలముఠా, ముష్టియుద్ధాలు, పిస్టలు దెబ్బలు, గుర్రపుస్వారులు, కారులో క్రైంకాంటులు, అన్నిటికంటె మించి జానపద చిత్రాల్లోలాగా టింగున ఎగిరి చెట్టుపైన, పరుగెత్తే బండిపైన కూర్చునే ట్రిక్కులున్నాయి.

'ఊరికి ఉపకారి'–అన్న మంచిపేరు పెట్టుకున్న సాంఘిక చిత్రంలో యీ ట్రిక్కులు చూపటం సమంజసంగాలేదు.

—తరువాయి 10వ పేజీలో

ప్రశ్నోత్తరావళి

ప్రశ్నలను ...
పాఠకులు ప్రశ్నలను ఈ క్రింది అడ్రసుకు పంపాలి
కొలను బ్రహ్మానందరావు,
7–నాగేశ్వరరావు రోడ్డు,
టి. నగర్, మద్రాసు–17.

ఆర్. ఎం. ఎస్. ప్రకాష్‌బాబు — మన్నారుపోలూరు

'నీతి–నిజాయితీ' హీరో సతీష్‌అరోరా యిప్పుడేతెలుగు చిత్రంలోనైనా నటిస్తున్నాడా?

★ మళ్ళీ ఎవరేస్తారు?

యస్. ఎ. గఫూర్ — కరేడు

తెలుగు సినిమారంగం దిగజారిపోవడానికి ముఖ్యకారకులు ఎన్. టి. రామారావు, నాగేశ్వరరావు గార్లేనని, వారు వారి అభిమాన సంఘాలను అభివృద్ధి చేసుకోడానికి, పలుకుబడిని పెంచుకోడానికి కృషిచేశారు కాని, చిత్రసీమ అభివృద్ధికి పాటుపడలేదనిఅంటాను. మీరేమంటారు?

★ చిత్రసీమ అభివృద్ధి అంటే ఏ విధంగా? చిత్రాల సంఖ్య పెరిగింది. నిర్మాతలు వస్తున్నారు; పోతున్నారు! అతే దీన్నొక క్రమబద్ధమైన వ్యాపారంగా చేయడానికి నాగేశ్వరరావు కొన్ని నిర్మాణాత్మకంగా సూచనలిచ్చారు కాని వాటికి అడ్డుపడి పాడుచేసిన వాళ్ళు చాలా మందివున్నారు. అందుకని ఎవరివిషయాలు వారు చూసుకోవడంతో సరిపోతుంది.

వి. వై. డి. రామన్ — న్యూఢిల్లీ

జీవితంలోని చేదునిజాలను ప్రతిబింబించిన 'జరూరత్' 'చేతనా' లాంటి చిత్రాలను తెలుగులోనూ తీస్తే బాగుంటుందంటాను!

★ అలాంటి చిత్రాలు తెలుగులో నవలక్ష వచ్చాయి. అతే ట్రీట్‌మెంటు మాత్రం వేరేరకంగా నడిచింది. 'న్యూవేవ్' అనే పేరుతో జీవితంలోజరిగే చెడునుమాత్రమే చూపి, ఫలితం యిలా వుంటుంది అని చెప్పారాచిత్రాల్లో. అంతేకాని కొత్తదనం ఏమిటి?

బి. మురళిమోహన్ — నెల్లూరు

'కులగౌరవం'లో 'కడుగు' పత్రికా సంపాదకుడుగా నటించిందెవరండీ?

★ 'కులగౌరవం' గురించి చాలా ప్రశ్నలు వేశారు. కాని ఎప్పుడూ తన చిత్రాన్ని యిక్కడ చూపించే ఎన్. ఎ. టి. వారు ఈసారెందుకో చూపలేదు. ఇక నేనేం సమాధానం చెప్పేది?

కె. రాధాకుమారి — నెల్లూరు

'విచిత్రబంధం' రేప్‌దృశ్యం తర్వాత అద్దంపగిలినట్టు చూపుతారు. ఆ అద్దం ఎవరు పగులగొట్టినట్టు?

★ దాన్ని సింబాలిక్ షాట్ అంటారు. ఈ రోజుల్లో సినిమాల్లో సింబాలిజమ్ పనికిరాదని, అన్నీ నగ్నంగానే చూపిస్తేనే కాని ప్రేక్షకునికి తృప్తి లేదని పాపం ఆదుర్తి గ్రహించలేకపోయాడు!

కె. సుధాకరరావు — వెంకటగిరి

భానుమతి చిత్రం పేరేమిటి? హీరో ఎవరు?

★ పేరింకా పెట్టలేదు. హీరో కృష్ణ తానుంటే చాలు–హీరో ఎవరైనా ఫర్వాలేదనే ధీమా ఆమెకు!

టి. పార్థసారథి — ఊటుకూరు

'దేశమంటే మనుషులోయ్' చిత్రానికి 'కరుణామయి అరుణ' అనే నవల ఆధారమా?

★ అవును.

పి. శేషురెడ్డి — టి. గూడూరు

'ప్రేమపక్షులు' హీరో ప్రకాశ్ నిర్మాత చిన్నపరెడ్డి తమ్ముడా? ఇదివరకే చిత్రంలోనైనా నటించాడా?

★ అవును. ఇదే మొదటిచిత్రం.

జి. సుధాకరరెడ్డి — నెల్లూరు

రేప్, జ్యోతిలక్ష్మి, డాన్సు, పిస్టల్ యుద్ధాలు లేని మంచి చిత్రం బడిపంతులు. దానిపై మీ అభిప్రాయం?

★ కాదనేవరన్నారు. కాని 'బడిపంతులు'లో బడిలేదు, పంతులూ లేదు. ఒక సాధారణ కుటుంబీకుడే వున్నాడు

మల్లాది రమేష్‌బాబు — నెల్లూరు

'[illegible]పాట' నిదురించు నిదురించు ఓ తిరుమలేశ' నెల్లూర్లో ఏసి. వర్ధంతిలో రాఘవులు పాడి, అది 'బడిపంతులు'లోనిదని చెప్పాడు. ఆ పాట చిత్రంలో లేదేమండి?

★ పాటలు ఎక్కువై వుంటాయని తీసేసుంటారు.

టి. హరిబాబు — గుడ్లదొన

యద్దనపూడి సులోచనారాణి నవల 'జీవనతరంగాలు' ఆధారంగా నిర్మించే చిత్రం పేరేమిటి?

★ ఆ పేరుతోనే చిత్రం తయారవుతుంది.

ఎం. ఆర్. కె. రెడ్డి — కరేడు

'మరపురానితల్లి' దర్శకుడు డి. ఎస్. ప్రకాశరావు మునుపు ఏ చిత్రానికైనా దర్శకత్వం వహించాడా?

★ దర్శకుడుగా అదే తొలిచిత్రం.

డి. శైలజ — ధవళేశ్వరం

పి. పుల్లయ్యగారి 'వెంకటేశ్వర మహాత్మ్యం' ఏమైంది?

★ తీస్తారు. ఎప్పుడో తెలీదు

విజయవాణి — కావలి

ఈ మధ్య నటి జయలలిత అరెస్టు ఉదంతం చూచాయగా పత్రికల్లోవచ్చింది. వివరాలు తెలియజేస్తారా?

★ జయలలిత మైసూరు దసరా ఉత్సవాలకు డాన్సు ప్రోగ్రాం యిస్తానని అంగీకరించింది, చివరిసమయంలో క్యాన్సిల్ అయింది. దానిమీద నిర్వాహకులు కంప్లెయింట్ చేశారు జయలలితపై. ఆమె మైసూరు ప్రిమియర్ స్టూడియోలో షూటింగులో పాల్గొనడానికి వెళ్ళగా పోలీసులు స్టేషనుకు తీసుకెళ్ళారు. అదీ విషయం. అది ప్రస్తుతం మైసూరు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది.

——

రాష్ట్రంలో సంక్షోభం... (3వ పేజీ కొరవ)

ముందు నాయకులను తృప్తిపరిస్తే...

మేనని ఏ మాత్రపు రాజకీయ పరిజ్ఞానం కలిగినవారికైనా బోధపడుతుంది. ముఠా రాజకీయాలూ, కులద్వేషాలూ, వ్యక్తిగత స్పర్థలూ కాంగ్రెస్ మాదిరిగా మరే ఇతర రాజకీయపక్షమూ భారతదేశంలో పేరు గాంచలేదు. 1969 లో వంటచీలిన చీలిక కాంగ్రెస్ మౌలిక స్వరూప స్వభావాలలో గణనీయమైన మార్పులను అణుమాత్రంగా తీసుకురాలేకపోయింది. గతవారం వారంలో పరస్పర అంగీకారాలు, పర్దుబాట్లు, జరుగుతున్నప్పుడల్లా తమ వ్యక్తిగత అసంతృప్తులను యావత్ ప్రజల అసంతృప్తిగానే మలచగల నేర్పరితనం కాంగ్రెస్ వాదులకు అమోఘంగా వున్నట్లు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చరిత్ర నిరూపించింది. అందులోనూ, అతి సున్నితమూ, క్లిష్టమూ అయిన వ్యవహారాలేమైనా వివాదాస్పదంగా రూపొందినప్పుడు తమ పరస్పర కక్షలను తీర్చుకోవటానికి వాటిని సాధనాలుగా ఉపయోగించుకోవటంలో మన కాంగ్రెస్ నాయకులు అందెవేసిన చేతులు. సిద్ధాంత సంబంధమైన విభేదాలు గాని, ప్రజా సంక్షేమం గురించిన ఆతురతగాని వీరి పోరాటాలకు 'అసలు కారణాలు' కావు. ఎందుకంటే, ఒకవేళ ప్రజల్ని ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల్నిగురించే వీరు నిరంతరం మాట్లాడుతున్నట్లు కనిపించినా, అధికార వర్గంతో తాము 'రాజీ' కుదుర్చుకున్న మరుక్షణంలోనే 'ప్రజా ఉద్యమాల్ని' గంగపాలు చేయటం వీరికి వెన్నతోపెట్టిన విద్య. డాక్టర్ మర్రి చెన్నారెడ్డి నాయకత్వాన ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమానికి పట్టిన గతి వీరిలో అందరికీ తెలిసిన విషయమే! తిరిగి అదేగతి ప్రత్యేక ఆంధ్ర ఉద్యమానికి పట్టినా ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరం లేదు!! కాంగ్రెస్ నాయకుల సమ్మోహనాస్త్రమునకు లొంగకుండా తమ వ్యక్తిత్వాలను నిలబెట్టుకోగల ధైర్యం, స్తోమత, జ్ఞానం తమకు కలవని తెలుగు ప్రజలు ఇంకా నిరూపించుకోవలసివున్నది. ఈ విషయంలో ఏమి జరుగనున్నదీ భవిష్యత్తు మాత్రమే చెప్పగలదు. జోస్యం నిష్ప్రయోజనం.

ప్రతిపక్షాల హడావిడి

ఒకవైపున కాంగ్రెస్ రాజకీయాల ధోరణి ఈ విధంగా వుంటే, మరొకవైపున 1971, 1972 ఎన్నికలలో తుడిచిపెట్టుకొని పోయిన మితవాద ప్రతిపక్ష రాజకీయాలు ప్రజలకు ఈ మధ్య కొంత వినోదాన్ని కలిగించాయి. ముల్కీనిబంధనలు తమకు చేస్తున్న అన్యాయానికి కడుపుమండిన అమాయక విద్యార్థులు ప్రారంభించిన ఉద్యమాన్ని చేయూతగా తీసుకొని, జారిపోతున్న తమ ప్రాబల్యాన్ని తిరిగి నెలకొల్పుకోటానికి పాత కాంగ్రెస్, స్వతంత్ర, జనసంఘ్ వంటి మితవాద రాజకీయ పక్షాలుకూడా హడావిడి చేస్తున్నాయి. కొంపతీసి వీరికి ప్రజలలో ఎక్కడ పలుకుబడి పెరుగుతుందోనని, ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ రాజకీయ అధికారం, ప్రాబల్యం, తమ ప్రతిపక్షుల చేతుల్లోకి పోకూడదని అసంతృప్తిపరులైన కాంగ్రెస్ నాయకుల ఆరాటం. ఇక తప్పనిసరైన పరిస్థితిలోనే రాజీనామాలు చేయవలసిన అవసరం కలిగిన మంత్రులకు, తాము తమ నియోజకవర్గ ప్రజలకు దూరమయ్యేటట్లు తమ రాజకీయ ప్రతిపక్షులు నిర్విరామంగా కృషిచేస్తూ వుండటం విపరీతంగా ఆందోళనకరమైంది. అందువల్ల వారు నిన్న మొన్నటివరకు "సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్"నే తాము అభిలషిస్తున్నామనీ, ప్రధానమంత్రి పంచసూత్ర పథకం వినా మరో గత్యంతరమే లేదనీ ప్రకటించినా, ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమాన్ని బాహాటంగా బలపర్చకపోతే తమ రాజకీయ భవిష్యత్తుకే ముప్పు కలుగుతుందని భయపడిన మరుక్షణంలోనే తాము అంతకుపూర్వం వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలన్నింటికీ తిలోదకాలిచ్చి తమ వ్యాఖ్యానాలు తామే తీసుకున్నారు. విజయవాడ సభలో కాంగ్రెస్ వారికి తప్ప, ప్రతిపక్షాల వారికి స్థానంలేకపోవటం అనేది రాజకీయాధికారం కోసం జరిగే పెనుగులాటకో అంతర్భాగం. ప్రత్యేకాంధ్రకోసం జరుగుతున్న ఆందోళనను వివిధ రాజకీయ పక్షాల సమైక్య ఉద్యమంగా నిర్వహించటానికి ప్రతిపక్షాలతో ఈ విషయంలో చేతులుకలపటానికి, కాంగ్రెస్ వాదులలో ఎవరూ సుముఖంగా లేకపోవటం గమనార్హం. ప్రత్యేక ఆంధ్ర అంటూ ఏర్పడితే దానిలో అన్ని పదవులూ తమకే చెందాలని వివిధ రాజకీయపక్షాలూ, వివిధ వర్గాలూ, ఇప్పటినుంచే ప్రయత్నిస్తున్నాయి.

కమ్యూనిస్టుల వ్యూహం

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమగ్రత చెక్కుచెదరకూడదని మొత్తంమీద కమ్యూనిస్టులందరూ పైకి అంటూవున్నప్పటికీ, ప్రత్యేక ఆంధ్ర నిర్ణయానికే తమకొక్కరికి లాభకరమని తలచేవారుకూడా వారిలో కొందరు లేకపోలేదు ముఖ్యంగా మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టుల ఆలోచనావిధి ఈ తీరులో వున్నట్లు అనుమానించవలసి వస్తున్నది ముల్కీనిబంధనలు పూర్తిగా రద్దయి, 2:1 నిష్పత్తిలో అన్ని స్థాయిలలో ఆంధ్ర తెలంగాణాల మధ్య ఉద్యోగాల పంపకం జరిగి, సమగ్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ కొనసాగాలని మార్క్సిస్టులు అనటం మరొకవైపు ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణాన్ని కోరటమే అవుతుంది. ప్రధాన మంత్రి పథకాన్ని సమర్థించిన సి.పి.ఐ. కి ఆంధ్రప్రాంతంలో మార్క్సిస్టు పార్టీయే ప్రధాన ప్రత్యర్థి. కాబట్టి, తన ప్రత్యర్థికి ప్రాబల్యం పెరగకుండా అది తన వ్యూహాన్ని అందుకనుగుణంగానే వేసుకుంటున్నది. కాని, ఏమైనా, ఈ వ్యవహారంలో కనీసపు నిజాయితీఅంటూ ఏమైనా వుంటే, అది ఒక్క కమ్యూనిస్టులకే (మార్క్సిస్టు, సి. పి. ఐ. పార్టీలకు చెందినవారికి) ఉన్నట్లు మనం ఒప్పుకొనితీరాలి. ఎందుకంటే, సమగ్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఊహారా వాడవాడా వ్యతిరేకత పెరిగిపోతున్నా, సామాన్య ప్రజానీకంలో వేర్పాటువాదం బలాన్ని పుంజుకుంటున్నా, తమ రాజకీయ భవిష్యత్తుకు అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వకుండా, ప్రాంతీయ ప్రయోజనాలను లెక్కచేయకుండా, తమ విధానాలను స్పష్టంగా, అసందిగ్ధంగా, ధైర్యంగా, ప్రకటించటం కమ్యూనిస్టుల ప్రత్యేకత అని మరొకసారి నిస్సందేహంగా రుజువైంది. అందుకు వారు అభినందనీయులని చెప్పవలసి వున్నది. మెయినాకలతో ఒకే విషయంపై మాట్లాడే కాంగ్రెస్ నాయకులతో పోల్చి చూసినప్పుడు ఇంత మాత్రపు రాజకీయ నిజాయితీని కమ్యూనిస్టులు కలిగివుండటం హర్షణీయంకాదా?

రాజకీయ పరిష్కారం

కోస్తా, రాయలసీమ, తెలంగాణా కాంగ్రెస్ నాయకుల మధ్య చెలరేగివున్న మౌలిక రాజకీయ అసంతృప్తినీ, నిరాశా నిస్పృహలనూ, పెంచనీయక తొలగించి, వారి వారి కోర్కెలను తీర్చటానికి, రాజకీయమైన అన్వేషణను ప్రధానమంత్రి జరిపితేనే నేడు నాలుగు కోట్ల తెలుగు ప్రజల దైనందిన జీవితాన్ని స్తంభింపచేసిన ఆందోళన విరమించబడుతుంది ప్రజలలో బాగా వేళ్ళు పాతుకొనిపోయి, ప్రాబల్యం పలుకుబడులను సంపాదించిన నాయకులను నిర్లక్ష్యంచేసి, రాజకీయాధికారాన్ని ప్రజాబలంలేని వారికి అప్పజెప్పితే ఏమవుతుందో కనీసం ఇప్పటికైనా శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గ్రహించాలి. ప్రజల కన్న ముందుగా నాయకుల్ని తృప్తిపరిచేరాజకీయ పరిష్కారాన్ని కనుగొంటే, తృప్తిపడిన కాంగ్రెస్ నాయకులు క్రమక్రమంగా ప్రజల్నికూడా తమ మాటలతో తృప్తిపరుస్తారు అయితే తన సొంత రాజకీయ ప్రాబల్యానికి సమగ్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉపయోగకారిమా లేక రాష్ట్ర విభజన లాభదాయకమా శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీయే స్వయంగా తేల్చుకోవలసినవిషయం మరి!

——

వారం..వారం.. (3వ పేజీకొరవ)

వంటివారు ఒకవంక, సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణ వంటివారి ఆశీర్వాదంతో సర్ విజయ (కాశీ-విజయనగరం సంస్థానాలకు చెందిన మాన్యుడు, అత్యంత ఆదరణీయుడు) వీ ఆదర్శభావంతో మహాంధ్ర లేదా మహా తెలంగాణా ఉద్యమాన్ని నడిపినారో ఆ భావాన్ని పునరుద్ధరించే శక్తిమంతులు మనలో ఇప్పటికీవుంటే విశాలాంధ్ర నిర్మాణానికి భంగం కలగదు.

ఆ భావాన్ని కలిగించగల శక్తి ఒక్కరికి వున్నదని మా విశ్వాసం. ఆ ఒక్కరి వద్ద హంగులన్నీ వున్నవి. అంగబలం, అర్థబలం, రాజకీయశక్తి వున్నవి. అది మన సౌభాగ్యరాశి. దేశంలో మకుటంలేని చక్రవర్తిగా రాణించే వ్యక్తి విశ్వాసాన్ని ఈ 'సౌభాగ్యరాశి' పొందివున్నాడు.

అతే మన విమోచనానికి ఆ శక్తి అంతా సద్వినియోగం అవుతుందో, కాదో ఈ సమయంలో విదితం కావడంలేదు. ఈ వస్తుందుకున్న చదువరులకు ఆ విషయం తెలిసివుంటుంది.

ఈలోగా రెండు మంచి పనులు జరిగితే మంచిది. తమ ఆక్షేపణలు-అభిప్రాయాలను వ్రాతమూలకంగా అధికారులకు తెల్పి, వైద్యులు, బోధనావృత్తుల పనులలో చేరడం ఉత్తమం. ప్రత్యేకోద్యమాలు తీవ్రగతిని పొందినా, ఈ తరగతుల అవసరం ఇక లేదు. ప్రజలంతా మేల్కొన్నారు.

ఈ తరగతుల సమ్మెలవల్ల ప్రజలే బాధపడతారు. పేదలైన రోగులు, చిన్న కారు రైతాంగం తదితర జనం అమితంగా నష్టపడతారు. అందువలన ప్రజల కోసం ఈ తరగతులు పనిలోకి వెళ్ళవలెను.

ఉద్యమం కలయికకైనా, ప్రత్యేక స్థితికైనా జాగృతి పొందిన మిగిలిన ప్రజానీకం నడిపించుకోగలరు. పనిచేస్తూనే ఈ తరగతుల వారు తమ అండదండలను మిగిలినవారికివ్వగలరు.

ఈ రచన ప్రథమపాదంలో మేము సూచించిన మహావేశం వ్యాపిస్తే ఉద్యమం మహాంధ్రనే వరిస్తుంది. లేదా మరొక మార్గానికి పోతుంది.

. . .

దేశంలోనేకాక దేశదేశాలలో అనేక చిక్కులు వస్తూవుంటవి. విరగోత్రీకులైన వారు ఒకరికొకరికి పడిరాక భిన్నగోత్రీకులతో ఎక్కువగా స్నేహం చేస్తూవుంటారు. ఉదా: చైనా-జపాన్-రష్యా సంబంధాలు.

ఇటీవల సరిహద్దున రష్యా-చైనా దళాలకు సంఘర్షణ జరిగింది దానిని ఉటంకిస్తూ రష్యా ప్రభుత్వ పత్రిక 'ఇజ్వెస్తియా'లో వ్యాఖ్యానించారు. "ఈ తగాదాలో చైనా కోరిక అర్థంలేనిది. అంతేగాక, ద్వితీయ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం జపాన్ వద్ద నుంచి రష్యా పొందిన నాలుగు దీవులను జపాన్ తిరిగి పొందవలెనని ఆ దేశాన్ని చైనా ఎగదోస్తున్నది"

చైనావారు జపాన్తో మరొకవిధంగా కూడా శ్రద్ధ వహిస్తున్నారని తెలిసింది. జపాన్ తన రక్షణశక్తిని పదిలంగా వృద్ధి చేసుకోవలెనని చైనా కోరింది- ఒకవేళ సోవియట్ యూనియన్ ఎన్నడైనా జపాన్మీదకు దూకితే తాను జపాన్ సంరక్షణకై వస్తానని చైనా పలికింది- ఇది వృత్తాంతం.

జపాన్ ప్రధాని చైనా వెళ్ళినప్పుడు ఆతనికి ఈ విషయం తెలిపి చెప్పినారట. ఇప్పుడు జపాన్ సోషలిస్టుపార్టీకి అటువంటి సందేశం చైనానుండి వచ్చిందట.

రవోవు అయిదేళ్లలో తన రక్షణ వ్యయాన్ని ఇబ్బడి చేస్తుందట జపాన్! ఇది చాల మంచిదని చైనా తెలియజేసిందట. రష్యా బలానికి ఒక రకమైన విరుగుడుగా ఈబలం వుంటుందని చైనా భావిస్తున్నదట.

ఇంతకూ జపాను భాగ్యశాలి అమెరికన్ తో ద్వైతుతో రక్షణపొంది ఇంతవరకు నెట్టుకవచ్చింది; ఇప్పుడు రష్యాకు విరుద్ధంగా చైనా సంరక్షణకర్తగా మారింది. ఒకవేళ చైనా విరోధిస్తే రష్యా సాయానికి వస్తుంది.

కాగా, ప్రస్తుతం రష్యా - చైనాలు రెండూ జపాన్ మైత్రిని గట్టిగా వాంఛిస్తున్నవి. ఇది అమెరికా కెంత నష్టమైందో గమనించండి ఏ కమ్యూనిస్టు పెల్లుబకు భయపడి జపాను కాపుదలకై అమెరికా పూనుకుందో, ఆ పెల్లుబ తగ్గిపోయింది; కమ్యూనిస్టు రాజ్యాలే తన వెంటా తన సహచరివెంటావడి మైత్రిని మిక్కిలిగా కోరుతున్నవి. ఓడలు బండ్లు, బండ్లు ఓడలు! కాలపురుషుని ప్రభావంలో ఇట్టి పరిణామం జనించి వుంటుంది.

——

చిత్రసమీక్ష (9వపేజీకొరవ)

దర్శకుడు కె. యస్. ఆర్. దాస్ యింతవరకు 'క్రైమ్' చిత్రాలకే దర్శకత్వం వహిస్తూ వచ్చాడు సాంఘిక చిత్రానికి దర్శకత్వం వహించటం యిదే ప్రథమము 'క్రైమ్' చూపించటంలో దాస్ సిద్ధహస్తుడే. కాని సాంఘిక చిత్రంలో గూడా తనధోరణి వదలకపోవటం విచారకరం. సాంఘికచిత్రాలదర్శకత్వంలో గూడా తాను మటికుడనని యీ చిత్రంలో నిరూపించుకొని వుంటే బాగుండేది.

మంచికి మారుపేరు రాము అలాంటి ఈపాత్ర చాలా పేలవంగా తయారైంది. రాము ప్రథమంలో పేదరికంతో ఖర్జూరాలు అమ్ముకుంటూ బ్రతుకుతుంటాడు. చాలా అమాయకంగా కనిపిస్తాడు. రాధతో మాట్లాడుతూ వీధిభాగవతంలో సావిత్రి, సత్యవంతుల పాత్రలనుగూర్చి చెప్తాడు. అంటే అతను వీధిభాగవతం తప్ప నాటకంగాని, సినిమాగాని చూచి ఎరుగడన్న మాట. రాధ అతనితో ప్రేమకలాపాలు ప్రారంభిస్తే ఆ విద్యలో అతనికి అక్షరాభ్యాసమే కానట్లు అమాయకత వెలిబుచ్చాడు. అలాంటిరాము మనోవేగంతో గుర్రపు స్వారీచేస్తాడు. యమస్పీడులో మోటారు సైకిలు నడుపుతాడు. రెండుచేతుల్లో రెండు పిస్టల్సు పట్టుకొని శరీరానికి తగలకుండ దొక్కాడే సూటిగా తోటాతో తూట్లు చేస్తాడు ఇవంతా ఎక్కడనేర్చాడో! ఎప్పుడు ఎప్పుడు నేర్చాడో!

రైల్వేస్టేషన్నుంచి ఒంటరిగా యింటికి వచ్చే రాధను రాము అలా గల్లంతు చెయ్యటం రాము పాత్రకు తీరనివన్నె

రాధ వేషధారణలో మార్పు తెచ్చేందుకు రాము చేసిన ప్రయత్నం కొంచం అతిగావుంది. "ఆ వంక ఒక కొండ- ఈ వంక ఒకకొండ"-అని రాము పాడుతూ రాధ వెనకాల నిలబడి ఆమె స్తనాలవైపు వికారంగా చూడటం చాలా అసభ్యంగా వుంది.

చిత్రంలో రెండు సన్నివేశాలు బాగున్నాయి. రాధ, రాముని యింట్లో నుంచి వెళ్ళగొట్టమని పట్టుబట్టినప్పుడు జమీందారుగ హీరోపన్యాసం బాగుంది. రాము, గోపి అనే మారుపేరుతో తన తల్లిని ఒక పేదవాడుగా కలుసుకున్న దృశ్యం హృదయాన్ని తాకుతుంది. ఆ సన్నివేశం చిత్రీకరణగూడా గొప్పగావుంది.

అల్లు రామలింగయ్య, సూర్యకాంతం, పద్మనాభం, రమాప్రభల పాత్రలు అనవసరం. హాస్యం కోసం అతికించినా ఆ ప్రయోజనమూ కనుపించలేదు. అలాగే పిచ్చాసుపత్రి, రాము ఆడవేషములాంటి అనవసరమైన సన్నివేశాలు గూడా వున్నాయి.

చలం రాము పాత్రను చలాకీగా పోషించాడు. అరతి పర్వాలేదు. కృష్ణంరాజు విలన్ పాత్రల్లో రాణిస్తున్నాడు అంజలీదేవి అందరికన్నా అద్భుతంగా నటించింది. గుమ్మడి మామూలే.

ఈ చిత్రాన్ని సమర్పించిన యం. యస్. రెడ్డి యీ చిత్రానికి కథ వ్రాయటమేగాక మూడు పాటలుగూడా వ్రాశాడు 'ఎంత మ చివాడివిరా చక్కనిరాజా'-అన్న పాట బాగుంది. సంగీతం పర్వాలేదు మాటలు కొన్నిచోట్ల బాగున్నాయి.

రాజేంద్రకుమార్ కళ బాగుంది. పిచ్చాసుపత్రి సెట్టు, జమీందారిణి యింటి సెట్టు కళాత్మకంగా వున్నాయి.

సాంఘిక ప్రయోజనం ఆశించకుండా 'ఊరికి ఉపకారి'ని ఒక 'క్రైమ్' చిత్రంగా చూడొచ్చు. ——

చిత్రజగత్ (9వ పేజీకొరవ)

పెద్ద పార్టీలిచ్చారు; ముగింపుదశలో నున్నయిద్దారు. పూర్తిచిత్రాన్ని మీకు చూపించి మళ్ళీ యింకొక పార్టీ స్తాం అన్నారు చెంచురామయ్య.

కోదండపాణి ఈ చిత్రంలో చక్కని క్లాసికల్ సంగీతాన్ని అందించాడు పాటలు చాలాబాగున్నాయి ఆ సంగీతానికి తగినట్టు వెంపటి సత్యాన్ని నృత్యదర్శకుడుగా ఎన్నుకోవటంలోనే నిర్మాతల అభిరుచి కనిపిస్తుంది.

"దాదాపు పన్నెండేళ్ళ క్రితం కీర్తిశేషులైన మల్లమ్మ కథను చిత్రం తీయాలని స్క్రిప్టు తయారుచేశాను. ఎన్నో ప్రయత్నాలు జరిగాయి. కాని వీలుకాలేదు ఎప్పుడైనా చిత్రం తీసే అవకాశం నాకు వస్తే దీన్నే తీస్తాను అని శపథం చేసుకున్నాను. ఈనాడు భుజంగరావు అనే మిత్రుడు యీ ప్రయత్నానికి సహకరించాడు" అన్నాడు చెంచురామయ్య

లక్ష్మి పుట్టినరోజు

'సుపుత్రుడు' లో నటించిన లక్ష్మి యిప్పుడు 'కొడుకు-కోడలు' చిత్రంలో నటించింది నాగేశ్వరరావుతో హీరోయిన్గా ఒకటి రెండు చిత్రాల్లో నటిస్తోందికూడా. కాబట్టి ప్రేక్షకుల దృష్టిలో నిల్చిపోతుంది ఈనెల 10 తేదిన ఆమె జన్మదినం సందర్భంగా, ఎగ్మూరులోని ఇంపీరియల్ హోటల్లో 'లంచ్' ఏర్పాటు చేసింది.

డైరక్టర్లకు గృహవసతి

తమిళనాడు ప్రభుత్వం చేస్తున్న సత్కార్యాల్లో దర్శకులకు గృహవసతి కల్పించటం ఒకటి సౌత్ఇండియన్ ఫిలిం డైరక్టర్స్ అసోసియేషన్ అనే సంస్థ దర్శకుడు ఎస్.డి. లాల్ కార్యదర్శిగా, టి. ఎస్. నారాయణ అధ్యక్షుడిగా చక్కని కృషి చేస్తున్నారు. ఇది ట్రేడ్యూనియన్ చట్టంక్రింద రిజిష్టరు కాబడిందికూడా.

గృహవసతి మంత్రి రాజారాం ను ఈ మధ్య ప సభ్యులు కలుసుకుని తమకు గృహవసతి కల్పించవలసిందిగా కోరి ఒక పత్రాన్ని నివేదించారు. ఆయన హౌసింగ్ బోర్డు ఛైర్మన్ను పిలిపించి వెంటనే ఆమోదించవలెనన్నారు. మొత్తంలో నాలుగోవంతు ముందుగా కట్టితే ఒక ప్లాటు యిస్తామని మిగతాది ఇరవై సంవత్సరాల్లో చెల్లించాలని అన్నారు. అయితే శ్రీకృష్ణన్ కన్వెన్షన్ ఏమంటే ఆ నాలుగోవంతు మొత్తంకూడా మూడు ఇన్స్టాల్మెంట్లలో కట్టనివ్వు. కోడంబాకం యునైటెడ్ ఇండియాకాలనీలో 150 ప్లాట్లు కడతారు మొదటిదశగా!

ఇప్పటికిప్పుడే యాభైమంది పైగా తమ డబ్బు చెల్లించారు.

——

పల్లెల వార్తావళి

(5వ పేజీ కొరవ)

టుకు చేరడం లేదు; ఒక వేళ దుర్వినియోగం జరిగినా చాల స్వల్పంగా వుంటున్నది. బ్లాక్ మార్కెట్ సరకు బయటనుండే వస్తున్నది. అది తెనాలినుండి కావచ్చు మరొకచోటునుండి కావచ్చు రెట్టింపు ధరలకు అమ్మి రైతులనోరు కొడుతున్నారని ఎరువుల బ్లాక్ మార్కెట్ వ్యాపారంమీద ఈ విలేకరి చాలకోపంగా వర్ణించాడు. ఈ విషయం ఒక వ్యాపారస్తుడితో ప్రస్తావిస్తే, అతనువున్న పరిస్థితి చెప్పాడు వాళ్లూ ఎక్కువధర పెట్టే తెస్తున్నారట మీ మీద మామూలు లాభాలుతప్ప, మితిమీరిన లాభాలు వస్తున్నట్టులేదు దూరాబారా న్నుండి ఎంతో రిస్క్ తీసుకొని తెచ్చి, రైతులను ఆదుకొంటున్నందుకు వారిని అభినందించాలేకాని, అభిశంసించడం వుచితం కాదేమోననిపిస్తుంది. తెనాలి వగైరా చోట్ల మాత్రం బ్లాక్ మార్కెట్లో అమ్మడానికి ఎంత పరిమాణంలో ఎరువులు ఎక్కడ నుండి వస్తున్నాయి? ఎక్కడైనా దుర్వినియోగం జరగడం ద్వారానే బ్లాక్ మార్కెట్ కురావాలి. పంపకంలో నిర్బంధాలు విధించి, రైతులను నానాఅగచాట్లకు గురిచేయడం ప్రభుత్వానికి చేతనవుతుందే కాని; దుర్వినియోగాన్ని అరికట్టడం, బ్లాక్ మార్కెట్ కు సరఫరా చేస్తున్న కేంద్రాలను పసికట్టడం చేతకావడంలేదు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే ప్రభుత్వ అసమర్థత ఈ అనర్థాలన్నిటికి మూలం!

మన రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకంగా ఇంత కొరత ఏర్పడడానికి కారణం, దానినంతగా ఎరువులను సేకరించడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విఫలతే నంటారు. నిజంగాకూడా అంతే వుంటుంది. పర్యటనలు, వ్యర్థ ప్రసంగాలుతప్ప మన మంత్రులకు ఇటువంటి అత్యవసరకార్యాలమీద శ్రద్ధలేదు. అందువల్లనే రైతాంగానికి ఈ కష్టాలు. తిమ్మారెడ్డి తిన్నాడని తిట్టారుగాని; ఎరువులు కొల్లలుగా సరఫరా గావించి, రైతులకు ఎంత వుపకారం చేశాడో గుర్తించలేకపోయారు. గతాన్ని పోనీండి; ఈసారి అదనుకైనా ప్రభుత్వం సక్రమ ధరలకు, చాలినంతగా లభ్యం చేయగలగాలి. వ్యవసాయశాఖద్వారా పంపకమనేసరికి, రైతులకు చాల బాధగావుంది; ఆ శాఖకూ ఇది తలనొప్పిగానేవుంది సులభంగా, దుర్వినియోగం కాకుండ రైతుకు అందుబాటయ్యే మరొకమార్గం వెతకండి. అవసరమైతే వారివారి విస్తీర్ణాన్నిబట్టి కోటా నిర్ణయించి రైతులకు కార్డులుపంచి వాటిమీద తీసుకునే సౌకర్యం కల్పించండి. సహకార సంస్థలు ఇందుకు ఎంతగానో వుపయోగపడగలవు. ఆ ప్రయోగం ఎందుకు చేయకూడదు?

' ' '

కావలి సమితిలోని ముంగమూరునుండి ఎరువుల గొడవనుగూర్చి శ్రీ పి. శ్రీరాములు వ్రాస్తున్నారు. పంపిణీలో చాల అన్యాయాలు, అవకతవకలు జరిగాయని; లోన్లమీద మార్కెటింగు సొసైటీలో వుండే ఎరువులను బలవంతంగా అంటగట్టారని; అధిక దిగుబడిపైర్లు వేసినవారికి కరణం మొదలు వి డి ఓ ల సర్టిఫికేట్లవరకు తీసుకొని, కావలిచుట్టూ ఒకటికి మూడు సార్లు తిరిగితే 10 ఎకరాలకు ఒక యూరియాకట్ట ఇచ్చారని; అదే డెమాన్ స్ట్రేటరు అదే గ్రామంలో ఒకరైతుకు 100 కట్టలు యూరియా ఇచ్చాడని ఆయన వ్రాస్తున్నాడు. ఇకమీదట కార్డులమీద ఎకరాకు 10 కిలోల యూరియా ఇస్తామంటున్నారని; గంట గంటకు విధానం మారిపోతున్నదని; వ్యవసాయశాఖవాళ్లు, సమితి వాళ్లు రైతులను చులకనగా చూస్తున్నారని; ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్ల దెబ్బతిన్న రైతులు డిపార్టుమెంటుల చేతుల్లో నలిగిపోతున్నారని ఆ రైతు ఆవేదనతో అంటున్నాడు.

ఈ ముంగమూరు రైతువలె ప్రతిరైతూ అసంతృప్తి చెందివున్నాడు; అందులో సందేహంలేదు ఒకటికి మూడుసార్లు తిప్పుకోవటం తప్పుకావచ్చుకాని; ఎరువులు తక్కువగా ఇచ్చినందుకు వ్యవసాయశాఖ వాళ్ళను నిందించడం పొరపాటవుతుంది. వాళ్లు ఏమిచేస్తారు? పది బస్తాలిచ్చి వెయ్యి మందికి పంచమంటే మీరుమాత్రం ఏమి చేస్తారు? వాళ్ళ పరిస్థితి ఆ విధంగా వచ్చింది; దాంతో వాళ్ళు ఉక్కిరి బిక్కిరై పోయారు. పైగా కలెక్టరుగారి వుత్తరువులు వాళ్ళ చేతులు కట్టివేసినట్టున్నాయి అందువల్ల వ్యవసాయశాఖవాళ్లను విమర్శించడం వుచితం కాదేమోననిపిస్తుంది. ముంగమూరులో ఒక్క రైతుకు 100 బస్తాల యూరియా ఇచ్చారంటున్నారు. అది నమ్మరాని విషయం. ఒక డెమాన్ స్ట్రేటరుకు అది అసాధ్యమేమోనని కూడా నా అభిప్రాయం. మీరు పొరపాటుపడివుంటారు; మరొకసారి ధ్రువపరచుకోండి!

' ' '

ఆత్మకూరు తాలూకా చిరమననుండి ఇలా వ్రాస్తున్నారు—

'మాది పొదలకూరు సమితిలోని గ్రామమని సర్పంచ్ కు, బి. డి. ఓ తప్ప మాకు తెలియదు. మాకు ఎరువులు కావలసివస్తే, సమితికి పోయి తెమ్మంటున్నారు సర్పంచ్ గారు ప్రతి దరఖాస్తుమీద సిఫారసు చేయడం తప్ప, తానింకేమి చేయలేనంటున్నాడు. బి. డి. ఓ. అసలు పట్టించుకోవడంలేదు పైర్లకు తెగుళ్ళు వచ్చాయి; చూచి సలహాచెప్పే దిక్కులేదు. ఎరువులు లేవు ఇదీ మా స్థితి'

ఈ విధంగా అసంఖ్యాకంగా వార్తలొస్తున్నాయి. ఎరువుల పంపకానికి సంబంధించి మరేదైనా సుకరమైన మంచి పద్ధతి ప్రవేశపెట్టకుంటే, రైతుల అలజడి మితిమీరిపోతుంది. జిల్లాలో గాలి వెలుతురులనుకూడా నిర్బంధంచేసే అధికారాలను చేతపట్టుకున్న కలెక్టరుగారు రైతుల ఈ కష్టాలను, ఆందోళనను కూడ గమనించగల గాలి; తగిన చర్యలు తీసుకోగలగాలి!

వార్తలు సంక్షిప్తంగా...

● 18 తేదీ, ఒకవ్యక్తి తాను విద్యుత్ శాఖ సూపర్ వైజర్ నంటూ కనుమూరుకు వచ్చి, ఇళ్ల కనెక్షన్లను కోరివున్న వారిని ఐదు రూపాయల వంతుల దరఖాస్తు రుసుం చెల్లించమన్నాడట; గ్రామస్తులు చెల్లించుటకు సిద్ధపడినారు కాని, కాంద్ర రమణయ్యనాయుడుకు అనుమానంవచ్చి, వెంకటాచలం నుండి లైన్ మేన్ ను పిలిపించగా, ఈ 'సూపర్ వైజర్' వట్టి మోసగాడని బయటపడింది అతన్ని వెంకటాచలం పోలీస్ అరెస్టుచేసింది కూటికోసం కోటి విద్యలు!

● ఉదయగిరి నుండి మహమ్మద్ అలీఖ్ పంచాయితీని గూర్చి వ్రాస్తున్నారు. వీధిదీపాలకు కాలిపోయిన బల్బులు వేశారట; పూర్తి మురికికూపంగా వుందట; పంచాయితీ సిబ్బందికి జీతాలు లేవట సర్పంచ్ శ్రీ అబ్దుల్ బాషర్ నెల్లూరు వాసి కావడంవల్ల పంచాయితీ అధ్వాన్న స్థితిలో వుందని అతని అభిప్రాయం ఉదయగిరిగ్రామపంచాయితీలు ఇట్లావున్నవి!

● వెంకటాచలం ఆయుర్వేద ఆస్పత్రిలో 1½ సంవత్సరాలనుండి మందులు లేవట. మందులులేని ఆస్పత్రిలో డాక్టరు, సిబ్బంది ఎందుకు? వెంకటాచలపతి ఏమిచేస్తున్నట్టు?

● వెంకటాచలంలో 14 తేది రాత్రి వరుసగా మూడిండ్లలో దొంగతనం జరిగిందట. మరురోజునుండి పోలీస్ విజిల్ వూదుతూ పహరా తిరుగుతున్నదట— దొంగలుపడిన ఆరునెలలకు కుక్కలు మొరిగినట్టు!

● ఈదగాలి, పూడిపర్తి, గడ్డూరు వారిపాలెం వగైరా గ్రామాల్లో వెల్లువలకు రెండుసార్లు పోసిన నార్లు పొయ్యాయని; పదివుట్ల విత్తనాలు నష్టమయ్యాయని; ఇప్పుడు విత్తనాలే దొరకడం లేదని; కలెక్టరుగారు ఈ గ్రామాల రైతులకు అన్ని విధాల సహాయపడడమే కాకుండా, ఇప్పుడు వేసుకుంటున్న పైర్లకు నీటికొరత లేకుండాచూడాలని పంటపాలెం మునసబు శ్రీ ఈపూరు శివకోటారెడ్డి, గడ్డూరువారి పాలెంవాసి శ్రీ ఈపూరు వెంకురెడ్డిగారలు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నారు.

● వెంకటగిరివాసి, టెన్నిస్ ఆటగాడు, సినిమాహాలు యజమాని, అనాథ శరణ్యుడు శ్రీ కడియాల వరసయ్య (58) 17 తేది గుండెపోటుతో హఠాత్తుగా మరణించారు.

● వెంకటగిరి తాలూకా తుఫాను, వెల్లువల నష్టాన్నిగూర్చి శాసనసభ్యుడు శ్రీ ఓరేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య ఒక ప్రకటన చేశారు. మైనర్, మేజర్ చెరువులు చాల తెగిపోయ్యాయి; దెబ్బతిన్నాయి 110 ఎకరాల మాగాణిలో ఇసుకమేటలు పెట్టాయి పేదవారి గుడిసెలు 700 నేల మట్టమయ్యాయి. 1700 ఎకరాల్లో నిమ్మ చెట్లు దెబ్బతిన్నాయి; దీనివల్ల 51 లక్షల రూపాయల నష్టం ఇద్దరు గిరిజనులు మరణించారు; 20 పశువులు చనిపోయాయి. చెడిపోయిన రోడ్ల మరమ్మతులకు 58 వేలు, పడిపోయిన విద్యుత్ స్తంభముల పునరుద్ధరణకు 41 వేలు కావాలి; ప్రభుత్వం వెంటనే సహాయక చర్యలకు పూనుకోవాలి!—అని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నారు శ్రీ ఓరేపల్లి.

——

కుటుంబ నియంత్రణ

గురించి మీకు సమగ్రంగా తెలుసునా?

తెలిస్తే ఇది చదవ నవసరం లేదు. తెలిసినా అమలులో పెట్టని వారిలో మీరు ఒకరయితే ఇది చదవాలి.

కొద్దిగా తెలిసి, అందువల్ల దానిని అవలంబించకపోయినవారయితే మమ్ములను కలుసుకోండి. మీ ప్రశ్నలకు సమాధానాలిచ్చేందుకూ మీ అనుమానాలు తీర్చేందుకు సందేహాలు పరిష్కరించేందుకు మేము ఉన్నాము.

డాక్టరు మీ సమస్యలు తెలుసుకుని, మీకు తగిన సలహాలిస్తారు. మీరే ప్రశ్న అయినా అడగవచ్చు.

davp 72/460